Teismo praktikos rinkinys

BENDROJO TEISMO (šeštoji išplėstinė kolegija) SPRENDIMAS

2019 m. rugsėjo 20 d.*

„Valstybės pagalba – Belgijoje uostams taikomas atleidimas nuo pelno mokesčio – Sprendimas, kuriuo pagalbos schema pripažinta nesuderinama su vidaus rinka – Ekonominės veiklos sąvoka – Visuotinės ekonominės svarbos paslaugos – Neekonominė veikla – Atskiriamumas – Atrankumas – Prašymas nustatyti pereinamąjį laikotarpį“

Byloje T-696/17

Havenbedrijf Antwerpen NV, įsteigta Antverpene (Belgija),

Maatschappij van de Brugese Zeehaven NV, įsteigta Zebriugėje (Belgija),

atstovaujamos advokatų P. Wytinck, W. Panis ir I. Letten,

ieškovės,

palaikomos

Belgijos Karalystės, atstovaujamos J.-C. Hilleux, P. Cotin, L. Van den Broeck ir C. Pochet, padedamų advokatų A. Lepièce ir H. Baeyens,

įstojusios į bylą šalies,

prieš

Europos Komisiją, atstovaujamą B. Stromsky ir S. Noë,

atsakovę,

dėl pagal SESV 263 straipsnį pateikto prašymo panaikinti 2017 m. liepos 27 d. Komisijos sprendimą (ES) 2017/2115 dėl pagalbos schemos Nr. SA.38393 (2016/C, ex 2015/E), kurią taikė Belgija – Belgijos uostų apmokestinimas (OL L 332, 2017, p. 1),

BENDRASIS TEISMAS (šeštoji išplėstinė kolegija)

kurį sudaro pirmininkas G. Berardis (pranešėjas), teisėjai I. Labucka, D. Spielmann, Z. Csehi ir O. Spineanu-Matei,

posėdžio sekretorius L. Ramette, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2019 m. vasario 4 d. posėdžiui,

* Proceso kalba: nyderlandų.

priima šį

Sprendimą

Ginčo aplinkybės

Teisinis pagrindas

1 Belgijoje pajamų apmokestinimo taisyklės yra kodifikuotos 1992 m. *Code des impôts sur les revenus* (Pajamų mokesčių kodeksas).

2 2017 m. liepos 27 d. pakeisto ir atnaujinto *Code des impôts sur les revenus* (toliau – CIR) 1 straipsnyje numatyta:

„§ 1. Nustatyti šie pajamų mokesčiai:

1) mokestis už visas Karalystės gyventojų pajamas, vadinamas fizinių asmenų mokesčiu;

2) mokestis už visas bendrovių rezidenčių pajamas, vadinamas bendrovių mokesčiu;

3) mokestis už visas Belgijos juridinių asmenų, išskyrus bendrovių, pajamas, vadinamas juridinių asmenų mokesčiu;

4) mokestis už nerezidentų pajamas, vadinamas nerezidentų mokesčiu.

§ 2. Mokesčiai renkami prie šaltinio pagal VI antraštinės dalies 1 skyriuje numatytas sąlygas ir apribojimus.“

3 CIR 2 straipsnio atitinkamose dalyse numatyta:

„§ 1. Taikant šį Kodeksą, specialias teisines nuostatas dėl pajamų mokesčių ir jas įgyvendinti priimtus įsakymus, toliau nurodytos sąvokos turi šiame straipsnyje apibrėžtą reikšmę.

<…>

5) Bendrovės

Taikomi šie apibrėžimai:

a) bendrovė: bet kuri bendrovė, asociacija, įstaiga ar kita teisėtai įsteigta institucija, turinti juridinio asmens statusą ir užsiimanti eksploatavimo ar kita komercinio pobūdžio veikla.

Juridinio asmens statusą turinčios Belgijos teisės reglamentuojamos įstaigos, kurios taikant pajamų mokesčius laikomos neturinčiomis juridinio asmens statuso, nelaikomos bendrovėmis;

b) bendrovė rezidentė: bet kuri bendrovė, kurios registruota buveinė, pagrindinė verslo vieta arba valdymo ar administravimo vieta yra Belgijoje ir kuri patenka į pelno mokesčio taikymo sritį

<…>“

4 CIR 179 straipsnyje numatyta:

„Pelno mokesčiu apmokestinamos bendrovės rezidentės ir pensijų fondai, nurodyti 2006 m. spalio 27 d. Institucijų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, kontrolės įstatymo 8 straipsnyje.“

5 CIR 180 straipsnyje numatyta:

„Pelno mokesčiu neapmokestinami:

1) vietos valdžios institucijų asociacijos, bendradarbiavimo struktūros, projektų asociacijos, autonominės savivaldybių direkcijos ir asociacijos, nurodytos antroje pastraipoje, kurios, atsižvelgiant į jų tikslą, pirmiausia:

   – valdo ligonines, kaip apibrėžta 2008 m. liepos 10 d. Ligoninių ir kitų priežiūros įstaigų suderinto įstatymo 2 straipsnyje; arba

   – valdo institucijas, kurios teikia pagalbą karo aukoms, neįgaliesiems, vyresnio amžiaus asmenims, globojamo amžiaus nepilnamečiams ar socialiai remtiniems asmenims;

2) SA *Waterwegen en Zeekanaal*, SA *De Scheepvaart*, SCRL *Port autonome du Centre et de l'Ouest*, *Compagnie des installations maritimes de Bruges*, Briuselio uostas, autonominė municipalinė Ostendės uosto direkcija, viešosios teisės reglamentuojamos akcinės bendrovės *Havenbedrijf Antwerpen* ir *Havenbedrijf Gent* ir autonominiai Lježo, Šarlerua ir Namiūro uostai;

3) *Office national du ducroire;*

4) *Compagnie belge pour le financement de l'industrie;*

5) [*panaikinta*];

5°bis) *Fonds de participation, Fonds de participation – Flandre, Fonds de participation – Wallonie ir Fonds de participation – Bruxelles;*

6) *Société régionale wallonne de transport public de personnes* ir susijusios veiklą vykdančios bendrovės;

7) *Société des transports flamande* ir jos autonominiai vykdomieji padaliniai;

8) *Société des transports intercommunaux de Bruxelles;*

9) vandens valymo bendrovės, kurių veiklą reglamentuoja 1971 m. kovo 26 d. įstatymas;

10) [panaikinta]

11) socialinės paskirties viešosios teisės reglamentuojama bendrovė *Coopération technique belge*;

12) viešosios teisės reglamentuojama akcinė bendrovė *Infrabel*;

13) socialinės paskirties viešosios teisės reglamentuojama bendrovė *Apetra*.“

6 CIR 181 straipsnyje nustatyta:

„Pelno mokesčiu taip pat neapmokestinamos pelno nesiekiančios asociacijos ir kiti pelno nesiekiantys juridiniai asmenys, ir:

1) kurių vienintelis arba pagrindinis tikslas – jų narių profesinių ar tarpprofesinių interesų tyrimas, apsauga ir plėtra;

2) kurie priklauso 1 dalyje nurodytiems juridiniams asmenims ar yra jų įsteigti, jeigu jų vienintelis arba pagrindinis tikslas yra jų narių vardu ir sąskaita vykdyti visus ar dalį jiems nustatytų prievolių ar formalumų dėl darbuotojų užimtumo arba vykdant mokesčių ar socialinius įstatymus, arba padėti savo nariams vykdyti tas pareigas ar formalumus;

3) kurie pagal socialinius įstatymus yra atsakingi už lėšų, skirtų tuose įstatymuose numatytiems tikslams, surinkimą, centralizavimą, panaudojimą arba paskirstymą;

4) kurių vienintelis arba pagrindinis tikslas yra teikti arba remti švietimą;

5) kurių vienintelis arba pagrindinis tikslas yra organizuoti muges arba parodas;

6) kurie kompetentingų bendruomenių institucijų yra patvirtinti kaip paramos šeimoms ir vyresnio amžiaus asmenims tarnyba;

7) kuriems suteiktas veiklos leidimas taikant 145 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos 1 punkto b, d, e, h–l papunkčius, 2 ir 3 punktus, arba leidimas suteiktas jų prašymu, arba jeigu jie atitinka visas leidimo suteikimo sąlygas, kitas nei, atsižvelgiant į konkretų atvejį, nacionalinio pobūdžio veikla ar įtakos zona, apimanti vieną iš bendruomenių ar regionų arba visą šalį;

8) kurie yra įsteigti pagal *loi du 27 juin 1921 sur les associations sans but lucratif, les associations internationales sans but lucratif et les fondations* (1921 m. birželio 27 d. Pelno nesiekiančių asociacijų, pelno nesiekiančių tarptautinių asociacijų ir fondų įstatymas), jeigu jie išimtinai vykdo sertifikavimo veiklą, kaip ji suprantama pagal *loi du 15 juillet 1998 relative à la certification des titres émis par des sociétés commerciales* (1998 m. liepos 15 d. Komercinių bendrovių išleistų vertybinių popierių sertifikavimo įstatymas), ir jų išduoti sertifikatai prilyginami vertybiniams popieriams, kuriais remiamasi taikant 1992 m. *Code des impôts sur les revenus* pagal to paties įstatymo 13 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą.“

7 CIR 182 straipsnyje nustatyta:

„Pelno nesiekiančių asociacijų ir kitų pelno nesiekiančių juridinių asmenų komercinio pobūdžio veikla nelaikoma:

1) pavieniai ar išimtiniai sandoriai;

2) lėšų, surinktų vykdant savo teisės aktais nustatytą misiją, investavimas;

3) veikla, tik atsitiktinai apimanti pramoninę, komercinę ar žemės ūkio veiklą arba nenaudojanti pramoninių ar komercinių metodų.“

8 Konkrečiai dėl pelno mokesčio (toliau – PM) bazės CIR 185 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad įmonės yra apmokestinamos nuo visos jų pelno sumos, įskaitant paskirstytuosius dividendus.

9 CIR 220 straipsnyje numatyta:

„Juridinių asmenų mokesčiu apmokestinami:

1) valstybė, bendruomenės, regionai, provincijos, aglomeracijos, savivaldybių federacijos, savivaldybės, visuomeniniai socialinės paramos centrai, <…> taip pat viešosios religinės įstaigos, pagalbos, policijos zonos, polderiai ir jų statiniai;

2) juridiniai asmenys, kurie pagal 180 straipsnį neapmokestinami pelno mokesčiu;

3) juridiniai asmenys, kurių registruota buveinė, pagrindinė verslo vieta arba valdymo ar administracinis centras yra Belgijoje ir kurie nevykdo veiklos ar sandorių, kuriais siekiama pelno, arba kuriems netaikomas pelno mokestis pagal 181 ir 182 straipsnius.“

10 CIR 221 straipsnyje nustatyta:

„Juridiniai asmenys, kuriems taikomas juridinių asmenų mokestis, apmokestinami tik dėl:

1) Belgijoje esančio nekilnojamojo turto kadastrinių pajamų, kai šios kadastrinės pajamos nėra atleidžiamos nuo nekilnojamojo turto mokesčio pagal 253 straipsnį arba specialias teisines nuostatas;

2) kapitalo ir kilnojamojo turto pajamos <…>“

Administracinė procedūra ir ginčijamas sprendimas

11 2013 m. liepos 3 d. Europos Komisijos tarnybos visoms valstybėms narėms išsiuntė klausimyną apie jų uostų veikimą ir apmokestinimą, siekdama susidaryti bendrą šios srities vaizdą ir išsiaiškinti, kaip uostams taikomos Europos Sąjungos valstybės pagalbos taisyklės. Vėliau Komisijos tarnybos ir Belgijos valdžios institucijos pasikeitė keliais raštais šiuo klausimu.

12 2014 m. liepos 9 d. raštu pagal 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 659/1999, nustatančio išsamias [SESV 108] straipsnio taikymo taisykles (OL L 83, 1999, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., sk. 8, t. 1 p. 339), 17 straipsnį Komisija pranešė Belgijos valdžios institucijoms apie savo pirminį vertinimą, kad tam tikriems Belgijos uostams numatytas atleidimas nuo PM yra valstybės pagalba, nesuderinama su vidaus rinka, ir kad ši pagalba yra esama pagalba, kaip tai suprantama pagal šio reglamento 1 straipsnio b punktą. 2014 m. rugsėjo 23 d. įvyko susitikimas su Belgijos valdžios institucijomis. Valonijos regionas ir Briuselio uostas (Belgija) savo pastabas pateikė 2014 m. rugsėjo 30 d. raštuose, o *Vlaams gewest* (Flandrijos regionas) – 2014 m. spalio 1 d. rašte.

13 2015 m. birželio 1 d. raštu Komisija pranešė Belgijos Karalystei, kad atsižvelgė į visus jos pateiktus argumentus, tačiau vis tiek mano, kad tam tikrų uostų atleidimas nuo PM yra su vidaus rinka nesuderinama valstybės pagalba, jeigu ir tiek, kiek šie uostai vykdo ekonominę veiklą. Dėl šio rašto buvo pareikštas ieškinys ir jis buvo atmestas kaip nepriimtinas 2016 m. kovo 9 d. Nutartimi *Port autonome du Centre et de l'Ouest ir kt.* / *Komisija* (T-438/15, EU:T:2016:142).

14 2016 m. sausio 21 d. raštu Komisija patvirtino savo poziciją ir pasiūlė Belgijos valdžios institucijoms, vadovaudamasi SESV 108 straipsnio 1 dalimi ir 2015 m. liepos 13 d. Tarybos reglamento (ES) 2015/1589, nustatančio išsamias SESV 108 straipsnio taikymo taisykles (OL L 248, 2015, p. 9), 22 straipsniu, taikyti atitinkamas priemones ir panaikinti Belgijos uostams numatytą atleidimą nuo PM tiek, kiek jie vykdo ekonominę veiklą.

15 Belgijos valdžios institucijos buvo paragintos suderinti teisės aktus per dešimt mėnesių ir šie pakeitimai turėtų būti taikomi iš ekonominės veiklos gautoms pajamoms vėliausiai nuo 2017 m. mokestinių metų pradžios. Belgijos valdžios institucijų paprašyta per du mėnesius nuo pasiūlymo dėl šių priemonių gavimo raštu pranešti Komisijai, vadovaujantis Reglamento Nr. 2015/1589 23 straipsnio 1 dalimi, kad jos besąlygiškai ir vienareikšmiškai pritaria visoms šioms priemonėms. Dėl šio pasiūlymo taikyti atitinkamas priemones buvo pareikštas ieškinys; jis buvo atmestas kaip nepriimtinas 2016 m. spalio 27 d. Nutartimi *Port autonome du Centre et de l'Ouest ir kt. / Komisija* (T-116/16, nepaskelbta Rink., EU:T:2016:656).

16 2016 m. kovo 21 d. raštu Belgijos valdžios institucijos pateikė Komisijai savo pastabas dėl siūlomų atitinkamų priemonių. Atsižvelgusi į šias pastabas, 2016 m. liepos 8 d. raštu Komisija nusprendė pradėti SESV 108 straipsnio 2 dalyje numatytą procedūrą pagal Reglamento Nr. 2015/1589 (OL C 302, 2016, p. 5) 23 straipsnio 2 dalį.

17 Komisija paragino suinteresuotąsias šalis pateikti pastabas dėl aptariamos priemonės. 2016 m. rugpjūčio 24 d. surengtas susitikimas su kai kurių Belgijos uostų, kuriems ši priemonė taikytina, atstovais. Belgijos Karalystė pastabas pateikė 2016 m. rugsėjo 9 d. federalinio finansų ministro, 2016 m. rugsėjo 16 d. Valonijos regiono ir Valonijos uostų raštuose. Komisija gavo šių suinteresuotųjų šalių pastabas: *Sea Invest*, Antverpeno (Belgija), Gento (Belgija) ir Zebriugės (Belgija) uostų naudotojo, Roterdamo uosto (Nyderlandai), veikiančio penkių Nyderlandų valstybinių jūrų uostų vardu, Briuselio uosto, Flandrijos uostų komisijos (*Vlaamse Havencommissie*, Belgija) ir Antverpeno, ir Zebriugės uostų.

18 Komisija šias pastabas perdavė Belgijos Karalystei, suteikdama jai galimybę šias pastabas pakomentuoti; jos pastabos pateiktos 2016 m. lapkričio 14 d. raštu. 2016 m. gruodžio 19 d. surengtas Belgijos valdžios institucijų ir Komisijos susitikimas; per jį Komisijai pateikta papildomų pastabų. 2017 m. sausio 10 d. surengtas dar vienas Belgijos federalinių ir regioninių valdžios institucijų, kai kurių aptariamos priemonės naudos gavėjų ir Komisijos susitikimas.

19 Išnagrinėjusi Belgijos Karalystės ir suinteresuotųjų šalių pateiktas pastabas, 2017 m. liepos 27 d. Komisija priėmė sprendimą (ES) 2017/2115 dėl pagalbos schemos Nr. SA.38393 (2016/C, ex 2015/E), kurią taikė Belgija – Belgijos uostų apmokestinimas (OL L 332, 2017, p. 1; toliau – ginčijamas sprendimas).

20 Ginčijamame sprendime Komisija, pirma, konstatavo, kad Belgijos uostų, nurodytų CIR 180 straipsnio 2 dalyje, veikla bent iš dalies buvo ekonominė veikla, todėl uostai turi būti laikomi įmonėmis, kiek jie vykdo tokią veiklą (ginčijamo sprendimo 40–67 konstatuojamosios dalys). Antra, Komisija nurodė, kad dėl to, jog uostams taikomas juridinių asmenų mokestis (toliau – JAM), o ne PM pagal CIR 180 straipsnio 2 dalį, jie turi pranašumą, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, atitinkantį skirtumą tarp PM, kurį jie būtų turėję mokėti už savo ekonominę veiklą, ir JAM dalies, kurią būtų galima priskirti prie šios ekonominės veiklos (ginčijamo sprendimo 68–73 konstatuojamosios dalys). Trečia, Komisija nusprendė, kad nagrinėjama priemonė yra valstybės išteklių perdavimas pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį (ginčijamo sprendimo 74–77 konstatuojamosios dalys). Ketvirta, ji nurodė, kad priemonė yra atrankioji (ginčijamo sprendimo 78–107 konstatuojamosios dalys). Penkta, ji nusprendė, kad stiprindama naudos gavėjų poziciją tarptautinėje prekyboje nagrinėjama priemonė galėjo paveikti Sąjungos vidaus prekybą ir iškraipyti konkurenciją (ginčijamo sprendimo 108–115 konstatuojamosios dalys). Ji padarė išvadą, kad CIR 180 straipsnio 2 dalyje numatytas Belgijos uostų atleidimas nuo mokesčio yra valstybės pagalba, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, nes neapmokestinamos pajamos yra susijusios su uostų ekonomine veikla (ginčijamo sprendimo 116 konstatuojamoji dalis). Galiausiai ji nustatė, kad aptariama pagalbos priemonė negali būti laikoma suderinama su vidaus rinka pagal SESV 93 straipsnį arba 106 straipsnio 2 dalį (ginčijamo sprendimo 117–120 konstatuojamosios dalys), ir atsisakė nustatyti pereinamąjį laikotarpį šiam sprendimui įgyvendinti (ginčijamo sprendimo 124–130 konstatuojamosios dalys).

21 Ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje nustatyta:

„[CIR] 180 straipsnio 2 dalyje nurodytų Belgijos uostų atleidimas nuo bendrovių pelno mokesčio yra su vidaus rinka nesuderinama esama valstybės pagalbos schema.“

22 Ginčijamo sprendimo 2 straipsnyje nustatyta:

„1. Belgija turi panaikinti 1 straipsnyje nurodytą sprendimą atleisti aptariamus subjektus nuo bendrovių pelno mokesčio ir tokiu mokesčiu apmokestinti subjektus, kuriems taikomas toks atleidimas.

2. Priemonė, kurią Belgija turi įgyvendinti pagal 1 dalyje nustatytus įpareigojimus, turi būti priimta iki einamųjų kalendorinių metų, kuriais pranešta apie šį sprendimą, pabaigos. Ši priemonė turi būti taikoma iš ekonominės veiklos gaunamoms pajamoms vėliausiai nuo po priemonės priėmimo einančių mokestinių metų pradžios.“

Procesas ir šalių reikalavimai

23 Ieškovės *Havenbedrijf Antwerpen NV* (Antverpeno uostas) ir *Maatschappij van de Brugse Zeehaven NV* (Briugės jūrų įrenginių kompanija, Belgija), kurios abi nurodytos CIR 180 straipsnio 2 dalyje, pareiškė šį ieškinį; jį Bendrojo Teismo kanceliarija gavo 2017 m. spalio 9 d.

24 Belgijos Karalystė ir *Vlaams Gewest* (Flandrijos regionas) atskirais dokumentais paprašė leisti įstoti į šią bylą palaikyti ieškovių reikalavimų; juos Bendrojo Teismo kanceliarija gavo atitinkamai 2018 m. sausio 19 ir 23 d.

25 2018 m. kovo 15 d. sprendimu Bendrojo Teismo šeštosios kolegijos pirmininkas Belgijos Karalystei leido įstoti į bylą. 2018 m. gegužės 22 d. Belgijos Karalystė pateikė įstojimo į bylą paaiškinimą, o šalys dėl jo pateikė pastabas per nustatytą terminą.

26 2018 m. spalio 25 d. Nutartimi *Havenbedrijf Antwerpen ir Maatschappij van de Brugese Zeehaven / Komisija* (T-696/17, nepaskelbta Rink., EU:T:2018:736) Bendrojo Teismo šeštosios kolegijos pirmininkas atmetė Flandrijos regiono prašymą leisti įstoti į bylą.

27 2018 m. lapkričio 7 d. sprendimu Bendrasis Teismas nusprendė perduoti bylą šeštajai išplėstinei kolegijai pagal Procedūros reglamento 28 straipsnį.

28 Vadovaudamasis teisėjo pranešėjo siūlymu Bendrasis Teismas (šeštoji išplėstinė kolegija) nusprendė pradėti žodinę proceso dalį ir, taikydamas Procedūros reglamento 89 straipsnyje numatytas proceso organizavimo priemones, paprašė šalių atsakyti į kelis rašytinius klausimus; šalys į juos atsakė per nustatytą terminą.

29 Per 2019 m. vasario 4 d. posėdį išklausytos šalių nuomonės ir atsakymai į Bendrojo Teismo pateiktus klausimus.

30 Kadangi vienas šeštosios išplėstinės kolegijos narys negalėjo vykdyti savo pareigų, Bendrojo Teismo pirmininkas pagal Procedūros reglamento 17 straipsnio 2 dalį vietoj trūkstamo teisėjo į kolegiją paskyrė kitą teisėją.

31 Ieškovės, palaikomos Belgijos Karalystės, Bendrojo Teismo prašo:

– pripažinti ieškinį priimtinu,

– panaikinti ginčijamą sprendimą,

– nepatenkinus šio reikalavimo, nustatyti pereinamąjį laikotarpį, kol Komisija užbaigs tyrimą dėl įvairių Sąjungos valstybių narių uostų mokesčių sistemos; bet kuriuo atveju šis laikotarpis turi trukti vienus metus,

– priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

32 Komisija Bendrojo Teismo prašo:

– atmesti ieškinį,

– priteisti iš ieškovių bylinėjimosi išlaidas ir nurodyti, kad Belgijos Karalystė padengia savo su įstojimu į bylą susijusias išlaidas.

Dėl teisės

33 Grįsdamos ieškinį ieškovės nurodo keturis ieškinio pagrindus. Pirma, Komisija pažeidė SESV 107 ir 296 straipsnius, uosto administraciją vertindama kaip įmonę. Antra, manydama, kad atleidimas nuo PM yra atrankioji priemonė, Komisija pažeidė SESV 107 straipsnį. Trečia, jeigu nebūtų pritarta pirma nurodytiems pagrindams, Komisija, manydama, kad nuo atskaitos sistemos nukrypti leidžianti nuostata nebuvo pagrįsta Belgijos mokesčių sistemos pobūdžiu ir struktūra pajamų mokesčių srityje, pažeidė SESV 107 straipsnį. Ketvirta, jeigu nebūtų pritarta pirma nurodytiems pagrindams, ieškovės prašo Bendrojo Teismo suteikti joms pereinamąjį laikotarpį, kol Komisija užbaigs tyrimą dėl mokesčių sistemos, taikomos įvairiems Sąjungos uostams, ir bet kuriuo atveju – vienų metų laikotarpį.

Dėl pirmojo ieškinio pagrindo, grindžiamo SESV 107 ir 296 straipsnių pažeidimu dėl uosto administracijos kvalifikavimo kaip įmonės

34 Pirmasis ieškinio pagrindas, kiek jis susijęs su SESV 107 straipsnio pažeidimu, padalytas į dvi dalis. Pirmoje dalyje ieškovės teigia, kad nėra rinkos, kurioje jos siūlo savo paslaugas. Antroje dalyje jos teigia, kad jų veikla yra neekonominė.

35 Bendrasis Teismas mano, kad pirmiausia reikia nagrinėti antrą dalį, o vėliau – pirmą.

36 Vis dėlto iš pradžių reikia atmesti pirmąjį ieškinio pagrindą, kiek jis susijęs su SESV 296 straipsnio pažeidimu dėl to, kad ginčijamame sprendime nenurodyti motyvai dėl uostų kvalifikavimo kaip „įmonių“, kaip jos suprantamos pagal SESV 107 straipsnį.

37 Iš tiesų šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal jurisprudenciją ieškinio pagrindas, grindžiamas SESV 296 straipsnio pažeidimu, yra atskiras nuo pagrindo, kad ginčijamas sprendimas yra nepagrįstas. Pirmasis pagrindas dėl motyvų stokos ar nepakankamų motyvų susijęs su esminių procedūrinių reikalavimų pažeidimu pagal SESV 263 straipsnį ir yra viešuoju interesu grindžiamas ieškinio pagrindas, kuriuo turi remtis Sąjungos teismas, o antrasis pagrindas dėl sprendimo teisėtumo iš esmės susijęs su teisės normos dėl Sutarties taikymo pažeidimu pagal tą patį SESV 263 straipsnį, ir Sąjungos teismas jį gali nagrinėti, tik jeigu ieškovas šiuo pagrindu remiasi. Todėl pareiga nurodyti motyvus yra atskiras klausimas nuo motyvų pagrįstumo (šiuo klausimu žr. 1998 m. balandžio 2 d. Sprendimo *Komisija / Sytraval ir Brink's France*, C-367/95 P, EU:C:1998:154, 67 punktą ir 2005 m. birželio 15 d. Sprendimo *Corsica Ferries France / Komisija*, T-349/03, EU:T:2005:221, 52 punktą).

38 Taigi šiuo atveju, be to, kad ieškovės ieškinyje niekaip nepagrindė kaltinimo dėl tariamo SESV 296 straipsnio pažeidimo, reikia konstatuoti, kad ginčijamame sprendime nurodyti pakankami motyvai, nes Komisija ginčijamame sprendime skyrė ne mažiau nei 28 konstatuojamąsias dalis uostų kvalifikavimo kaip „įmonių“, vykdančių ekonominę veiklą, klausimui (žr. ginčijamo sprendimo

40–67 konstatuojamąsias dalis). Be to, toliau išnagrinėjus įvairius ieškovių kaltinimus matyti, kad ginčijamas sprendimas leido joms suprasti šiuo klausimu priimtos priemonės pagrindimą, o Bendrajam Teismui – atlikti kontrolę.

39 Taigi pirmąjį ieškinio pagrindą, kiek jis susijęs su SESV 296 straipsnio pažeidimu, reikia atmesti.

Dėl antros dalies, grindžiamos tuo, kad Belgijos uostų veikla yra neekonominė

40 Antroje dalyje ieškovės primena, pirmiausia remdamosi 1999 m. kovo 2 d. *Decreet houdende het beleid en het beheer van de zeehavens* (Dekretas dėl jūrų uostų politikos ir valdymo, *Belgish Staatsblad*, 1999 m. balandžio 8 d.), kad pagrindinės jų funkcijos iš esmės yra visuotinės svarbos neekonominės užduotys, kaip antai uostų valstybinės ir privačios nuosavybės administracinis valdymas, aplinkos tikrinimo paslaugos ar uosto kapitono paslaugos. Vykdydama šias užduotis uosto administracija naudojasi išimtiniais viešosios valdžios įgaliojimais, kurių negalima perduoti būtent dėl uostų valdymo viešojo pobūdžio ir vientisumo. Be to, valstybės narės turi didelę diskreciją nustatyti, kokios paslaugos turi būti laikomos „ekonominėmis paslaugomis“ ir visuotinės svarbos „neekonominėmis paslaugomis“.

41 Antra, ieškovės pažymi, kad reikia atskirti esmines užduotis, joms nustatytas dekrete, ir trečiųjų asmenų siūlomas komercines uostų paslaugas. Iš tiesų uosto administracija neinvestuoja į uosto komercinei veiklai reikalingą įrangą, priešingai nei, pavyzdžiui, oro uostų valdytojai. Vienintelė uosto administracijos užduotis yra užtikrinti, kad uosto infrastruktūra nediskriminuojant būtų prieinama naudotojams, kaip antai krovos ar logistikos įmonėms, vykdančioms ekonominę veiklą, kurios vėliau gali naudotis šia pagrindine infrastruktūra. Ieškovės šiuo atžvilgiu pabrėžia, kad reikia atskirti uosto teritorijos kaip pagrindinės infrastruktūros valdymą ir eksploatavimą, t. y. neekonominę veiklą, ir specialios infrastruktūros valdymą ir eksploatavimą. Tokį atskyrimą patvirtina 2017 m. vasario 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/352, kuriuo nustatoma uosto paslaugų teikimo sistema ir bendros finansinio uostų skaidrumo taisyklės (OL L 57, 2017, p. 1), ir ankstesni Komisijos sprendimai. Iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos taip pat matyti, kad viešosios srities infrastruktūros teikimas nediskriminuojant nėra ekonominė veikla, juo labiau kai tą infrastruktūrą teikia ir komerciniais tikslais naudoja ne tas pats subjektas, kaip šiuo atveju.

42 Trečia, ieškovės nurodo, kad ekonominė veikla nevykdoma dėl uosto administracijos tarifinės praktikos. Anot jų, atlygio buvimas ne visada reiškia *a priori* ekonominės veiklos buvimą. Pirma, uosto administracija gauna uosto rinkliavas, jomis siekiama atlyginti už teisę patekti į uosto teritoriją, ją kirsti, joje būti prišvartuotiems ar joje būti, ir uosto teritorijos saugios ir veiksmingos plėtros garantiją. Šios uostų rinkliavos yra laikomos „kompensacijomis“, t. y. atlygiu už institucijos suteiktą paslaugą mokėtojui. Šios rinkliavos nustatytos ne remiantis rinkos mechanizmais, atsižvelgiant į pasiūlą ir paklausą, o vienašališkai. Jos nėra nustatomos per komercines derybas ir jomis atsižvelgiama į teisinius reikalavimus ir administracinę kontrolę. Be to, ieškovių autonomija nustatyti uosto rinkliavų tarifus yra apribota dėl lygybės, skaidrumo ir proporcingumo principų ir joms taikomos administracinės kontrolės. Antra, uosto administracija gauna koncesijos mokesčius už valstybės nuosavybės koncesijos suteikimą tretiesiems asmenims pagal nediskriminacinę ir skaidrią procedūrą. Žemės sklypai, kuriais leidžiama naudotis koncesijos pagrindu, nėra automatiškai suteikiami didžiausią kainą pasiūliusiam asmeniui, paprastai remiamasi iš anksto nustatytais kriterijais, susijusiais su projekto pridėtine verte ir visuomenės gerove. Todėl tarifai yra ne prekybos politikos priemonė, kaip teigia Komisija, o priemonė, kuria siekiama įvykdyti uosto administracijos viešųjų paslaugų užduotis, kad būtų užtikrintas bendrasis interesas.

43 Ketvirta, ieškovės tvirtina, kad uostų ekonominė veikla yra pagalbinė, todėl visa uostų veikla turėtų būti laikoma neekonomine arba visuotinės svarbos. Šiuo klausimu jos primena, kad uostai neužsiima uosto infrastruktūros naudojimu komerciniais tikslais, o suteikia teisę naudotis vandens keliais, rezervuarais ir žemės sklypais koncesijos pagrindu, rinkdami uosto rinkliavas ir koncesijos mokesčius. Todėl jų antrinės svarbos veikla turėtų būti vertinama taip pat, kaip pagrindinė veikla.

44 Taigi Komisijos išvada ginčijamame sprendime, kad uosto administracija yra įmonė, taikant valstybės pagalbos taisykles, yra klaidinga.

45 Komisija ginčija šiuos argumentus.

46 Iš pradžių reikia priminti, kaip Komisija tai daro ginčijamo sprendimo 40 konstatuojamojoje dalyje, kad pagal jurisprudenciją sąvoka įmonė apima bet kurį ekonominę veiklą vykdantį subjektą, neatsižvelgiant į šio subjekto teisinį statusą ir finansavimo būdą. Šiuo atžvilgiu bet kokia prekių tiekimo ar paslaugų teikimo tam tikroje rinkoje veikla yra ekonominė veikla (2000 m. rugsėjo 12 d. Sprendimas *Pavlov ir kt.*, C-180/98–C-184/98, EU:C:2000:428, 74 ir 75 punktai; šiuo klausimu taip pat žr. 1987 m. birželio 16 d. Sprendimo *Komisija / Italija*, 118/85, EU:C:1987:283, 7 punktą ir 1991 m. balandžio 23 d. Sprendimo *Höfner ir Elser*, C-41/90, EU:C:1991:161, 21 punktą).

47 Be to, jurisprudencijoje pripažinta, kad naudojimas komerciniais tikslais ir uostų ar oro uostų infrastruktūros kūrimas tokiam komerciniam naudojimui yra ekonominė veikla (šiuo klausimu žr. 2002 m. spalio 24 d. Sprendimo *Aéroports de Paris / Komisija*, C-82/01 P, EU:C:2002:617, 78 punktą; 2012 m. gruodžio 19 d. Sprendimo *Mitteldeutsche Flughafen ir Flughafen Leipzig-Halle / Komisija*, C-288/11 P, EU:C:2012:821, 40–43 punktus ir 2018 m. kovo 15 d. Sprendimo *Naviera Armas / Komisija*, T-108/16, pateiktas apeliacinis skundas, EU:T:2018:145, 78 punktą).

48 Šiuo atveju Komisija ginčijamo sprendimo 44 konstatuojamojoje dalyje nurodė kelias ekonominės veiklos rūšis, kurias uostai gali vykdyti. Pirma, uostai savo naudotojams (daugiausia laivų savininkams, o apskritai – bet kuriems laivų valdytojams) teikia bendrą paslaugą, t. y. suteikia laivams galimybę naudotis uosto infrastruktūra už atlygį, paprastai vadinamą „uosto rinkliava“. Antra, kai kurie uostai taip pat už atlygį laivams teikia specialias paslaugas, pavyzdžiui, laivavedybą, kėlimą, prekių krovimą ar švartavimą. Trečia, už atlygį uostai leidžia įmonėms naudotis tam tikra infrastruktūra ar tam tikrais sklypais, o šios tas erdves naudoja savo poreikiams arba tam, kad galėtų laivams teikti kai kurias iš minėtų specialiųjų paslaugų. Be to, ginčijamo sprendimo 45 konstatuojamojoje dalyje Komisija pažymėjo, jog tai, kad trečiųjų asmenų įmonės naudoja tam tikrus uosto sklypus ir infrastruktūrą tam, kad laivų savininkams ar laivams galėtų teikti paslaugas, neleidžia atmesti to, jog uosto administracijos vykdoma valdymo veikla, visų pirma susijusi su minėtų sklypų ir infrastruktūros nuoma šioms trečiųjų asmenų įmonėms, taip pat yra ekonominė veikla.

49 Šiuo klausimu paklaustos per posėdį ieškovės patvirtino, pirma, kad jos renka mokesčius, laikomus „uosto rinkliavomis“, o šios bent jau iš dalies yra mokamos už teisę laivams pasinaudoti uosto infrastruktūra. Antra, nors jos neigia, kad pačios vykdo kėlimo, prekių krovos ar iškrovimo kranais veiklą arba krovos darbus, vis dėlto pripažįsta, kad atlieka tam tikrą perkrovimo ir vilkimo už šliuzų veiklą. Trečia, jos neginčija, kad už koncesijos mokesčius suteikia sklypus naudotis trečiųjų asmenų įmonėms.

50 Taigi ginčijamo sprendimo 67 konstatuojamojoje dalyje nusprendusi, kad uostų vykdoma veikla bent iš dalies yra ekonominė veikla, Komisija nepadarė vertinimo klaidos.

51 Nė vienas iš ieškovių ar Belgijos Karalystės nurodytų argumentų negali paneigti šios išvados.

52 Pirma, ieškovės tvirtina, kad jų veikla nėra ekonominė veikla, nes jos turi viešosios valdžios įgaliojimus ir joms pavesta vykdyti visuotinės svarbos užduotis.

53 Šiuo atžvilgiu reikia pažymėti, kaip Komisija nurodė ginčijamo sprendimo 47 konstatuojamojoje dalyje, jog šiuo atveju neginčijama, kad uostams gali būti pavesta vykdyti tam tikras neekonominio pobūdžio viešosios valdžios funkcijas, kaip antai jūrų eismo kontrolę ir saugą arba kovos su tarša priežiūrą.

54 Vis dėlto tai, kad vykdydamas dalį veiklos subjektas turi viešosios valdžios įgaliojimus, savaime nekliudo jo laikyti įmone. Iš tiesų siekiant nustatyti, ar nagrinėjama veikla yra įmonės veikla, kaip ji suprantama pagal Sutartį, reikia išsiaiškinti, koks šios veiklos pobūdis (šiuo klausimu žr. 2002 m. spalio 24 d. Sprendimo *Aéroports de Paris / Komisija*, C-82/01 P, EU:C:2002:617, 74 ir 75 punktus ir 2012 m. liepos 12 d. Sprendimo *Compass-Datenbank*, C-138/11, EU:C:2012:449, 37 punktą).

55 Taigi aplinkybės, jog ieškovėms gali būti pavesta teikti visuotinės svarbos paslaugas, nepakanka nelaikyti jų „įmonėmis“, jeigu ir kiek jos taip pat vykdo ekonominę veiklą, t. y. tiekia prekes ir teikia paslaugas rinkoje už atlygį, kaip antai Komisijos nurodytą ginčijamo sprendimo 44 konstatuojamojoje dalyje (žr. šio sprendimo 48 punktą).

56 Be to, reikia priminti, kaip nurodė Komisija ginčijamo sprendimo 48 konstatuojamojoje dalyje, kad jeigu nacionalinės valdžios institucijos turi didelę diskreciją teikti, užsakyti ir organizuoti visuotinės svarbos paslaugas, kad būtų galima kuo labiau patenkinti naudotojų poreikius, neatmetama galimybė, kad tokia veikla gali būti ekonominė. Iš tiesų pagal suformuotą jurisprudenciją (žr. šio sprendimo 46 ir 54 punktus) „ekonominės veiklos“ sąvoka kyla iš faktinių aplinkybių, visų pirma atitinkamų paslaugų rinkos egzistavimo, ir nepriklauso nuo nacionalinių pasirinkimų ar vertinimų. Taigi pati valstybė ar valstybinis subjektas gali veikti kaip įmonė (žr. 2012 m. liepos 12 d. Sprendimo *Compass-Datenbank*, C-138/11, EU:C:2012:449, 35 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

57 Šiuo atžvilgiu Belgijos Karalystė veltui remiasi Reglamentu 2017/352, siekdama įrodyti, kad uostai nevykdo ekonominės veiklos. Iš tiesų, nors šiame reglamente numatyta, kad valstybės narės gali nuspręsti nustatyti su viešąja paslauga susijusius įsipareigojimus uosto paslaugų teikėjams ir suteikti teisę nustatyti tokius įpareigojimus uosto valdytojui arba kompetentingai institucijai, kad būtų galima užtikrinti tam tikrus viešųjų paslaugų tikslus, šiuo atveju nėra jokio ryšio tarp nagrinėjamos pagalbos priemonės, t. y. uostų atleidimo nuo PM, ir kokios nors viešosios paslaugos užduoties. Be to, ginčijamas sprendimas visiškai nekliudo ieškovėms sudaryti viešųjų paslaugų delegavimo sutartis su Flandrijos regionu.

58 Be to, kadangi Belgijos Karalystė remiasi Komisijos komunikatu (2004) 43 – Bendrijos gairės dėl valstybės pagalbos jūrų transportui (OL C 13, 2004, p. 3), siekdama patvirtinti uostų veiklos neekonominį pobūdį, reikia pažymėti, kad pagal šių gairių 2.1 punktą „investicijos į infrastruktūrą paprastai nelaikomos valstybės pagalba, kaip apibrėžta [SESV] [107] straipsnio 1 dalyje, kai valstybė visiems susijusiems veiklos vykdytojams suteikia laisvą prieigą prie infrastruktūros“. Kaip ir Komisijos pranešime dėl SESV 107 straipsnio 1 dalyje vartojamos valstybės pagalbos sąvokos (OL C 262, 2016, p. 1), šiame punkte kalbama tik apie pagalbą investicijoms į infrastruktūrą, o ne pagalbą atleidžiant nuo PM, kurio suma tiesiogiai priklauso nuo gauto pelno, kaip šiuo atveju.

59 Belgijos Karalystė taip pat remiasi 2003 m. gegužės 22 d. Sprendimo *Korhonen ir kt.* (C-18/01, EU:C:2003:300) 59 punktu, iš kurio matyti, kad viešosios nuosavybės sklypų ir pastatų valdymas tenkina neekonominius visuotinės svarbos interesus. Tačiau reikia konstatuoti, kaip ginčijamo sprendimo 60 konstatuojamojoje dalyje nurodė Komisija, kad šis sprendimas susijęs ne su įmonės sąvoka valstybės pagalbos teisėje, o su klausimu, ar vietos valdžios institucijos įsteigta, jai priklausanti ir jos valdoma akcinė bendrovė tenkina visuotinės svarbos interesus, kaip tai suprantama pagal 1992 m. birželio 18 d. Tarybos direktyvos 92/50/EEB dėl viešojo paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo (OL L 209, 1992, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., sk. 6, t. 1, p. 322) 1 straipsnio b punkto antrą pastraipą.

60 Taigi reikia atmesti kaltinimą, susijusį su tuo, kad ekonominės veiklos nėra dėl uostų viešosios valdžios įgaliojimų.

61 Antra, ieškovės mano, kad reikia atskirti uostų vykdomą uosto infrastruktūros valdymo veiklą ir uostų naudotojų komercinę veiklą.

62 Šiuo klausimu iš pradžių reikia pažymėti, kad Komisija ginčijamo sprendimo 44 konstatuojamojoje dalyje pakankamai aiškiai nustatė uostų vykdomą ekonominę veiklą (žr. šio sprendimo 48 punktą). Taigi, kaip Komisija konstatavo šioje konstatuojamojoje dalyje, uostai būtent leidžia pasinaudoti uosto infrastruktūra laivams už atlygį ir suteikia teisę naudoti sklypus už atlygį. Todėl ieškovių argumentas, kad uostai tik padeda tretiesiems asmenims, uostų naudotojams, teikti paslaugas, nepagrįstas faktais.

63 Be to, reikia pažymėti, kad Komisija nemanė, jog uostai patys visais atvejais teikia tam tikras paslaugas, pavyzdžiui, kėlimo, krovos, švartavimo, perkrovimo ar laivavedybos paslaugas laivams, naudojantiems jų infrastruktūrą. Ji pripažino, kad tam tikrais atvejais tokias paslaugas gali teikti kitos įmonės. Ginčijamo sprendimo 45 konstatuojamojoje dalyje Komisija vis dėlto laikėsi nuomonės, kad tai, jog trečiųjų asmenų įmonės naudojo tam tikrus uosto sklypus ir infrastruktūrą paslaugoms laivų savininkams ar laivams teikti, neatmeta galimybės, kad uostų kaip uosto administracijos vykdoma valdymo veikla, ypač išnuomojant šią uosto žemę ir infrastruktūrą tokioms trečiųjų asmenų įmonėms, taip pat yra ekonominė.

64 Kalbant apie konkrečią ieškovių padėtį, pažymėtina, kad Komisija per posėdį taip pat pripažino, kad kai kurių konkrečių paslaugų, nurodytų ginčijamo sprendimo 44 konstatuojamojoje dalyje, jos gali neteikti, bet to nepakanka, kad būtų suabejota likusia jos analizės dalimi (žr. šio sprendimo 48 ir 49 punktus).

65 Iš tiesų šiuo klausimu reikia priminti, kad tuo atveju, kai priimamas sprendimas dėl pagalbos schemos, kaip šiuo atveju, Komisija gali tik bendrai ir abstrakčiai išnagrinėti nagrinėjamos schemos ypatybes, kad sprendimo motyvuose įvertintų, ar dėl šioje programoje numatytų sąlygų iš esmės ji yra valstybės pagalba jos gavėjams. Taigi Komisija neprivalo atlikti kiekvienu konkrečiu atveju remiantis tokia schema suteiktos pagalbos analizės (šiuo klausimu žr. 2011 m. birželio 9 d. Sprendimo *Comitato „Venezia vuole vivere“ ir kt. / Komisija*, C-71/09 P, C-73/09 P ir C-76/09 P, EU:C:2011:368, 63 punktą ir 2015 m. lapkričio 26 d. Sprendimo *Navarra de Servicios y Tecnologías / Komisija*, T-487/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:899, 66 punktą).

66 Taigi, nagrinėdama pagalbos schemos bendrąsias ypatybes Komisija, kaip ir šiuo atveju, taip pat gali bendrai ir abstrakčiai nustatyti ekonominę veiklą, kurią gali vykdyti uostai, net jeigu ne visa ši veikla visais atvejais faktiškai vykdoma kiekvieno uosto. Tačiau jeigu uostas nevykdo jokios ekonominės veiklos, kurią Komisija nurodė ginčijamame sprendime, jis negali būti laikomas įmone, kuriai taikomos SESV taisyklės dėl valstybės pagalbos. Vis dėlto šiuo atveju taip nėra, nes ieškovės vykdo didžiąją dalį ekonominės veiklos, Komisijos nurodytos ginčijamo sprendimo 44 konstatuojamojoje dalyje (žr. šio sprendimo 48 ir 49 punktus).

67 Grįsdamos savo argumentus ieškovės taip pat nurodo Reglamento 2017/352 43 konstatuojamąją dalį, kurioje numatyta, kad, „siekiant užtikrinti vienodas sąlygas, viešųjų lėšų skyrimo ir naudojimo skaidrumą ir išvengti rinkos iškraipymo, tais atvejais, kai viešąsias lėšas gaunanti uosto valdymo įstaiga dar vykdo ir paslaugų teikėjo veiklą, ją reikia įpareigoti sąskaitas, susijusias su viešosiomis lėšomis finansuojama veikla, kurią ji vykdo kaip uosto valdymo įstaiga, tvarkyti atskirai nuo sąskaitų, susijusių su veikla, kurią ji vykdo konkurencijos sąlygomis“. Remdamosi tuo ieškovės daro išvadą, kad tik uosto paslaugų teikimui gali būti taikoma valstybės pagalbos tvarka, priešingai nei uosto valdymo veiklai. Tačiau, kaip teigia Komisija, tai, kad trečiųjų asmenų teikiamos uosto paslaugos yra ekonominė veikla, nepaneigia galimybės, kad uostai patys taip pat gali vykdyti ekonominę veiklą. Be to, paskutiniame tos konstatuojamosios dalies sakinyje numatyta, kad „[b]et kuriuo atveju turėtų būti užtikrinta atitiktis valstybės pagalbos taisyklėms“.

68 Tiek, kiek ieškovės taip pat remiasi ankstesne Komisijos sprendimų priėmimo praktika, reikia priminti, kad pagal suformuotą jurisprudenciją Komisijos sprendimai dėl kitų atvejų negali turėti įtakos ginčijamo sprendimo galiojimui, nes jis gali būti vertinamas tik atsižvelgiant į objektyvias Sutarties taisykles (2014 m. liepos 16 d. Sprendimo *Vokietija / Komisija*, T-295/12, nepaskelbtas Rink., EU:T:2014:675, 181 punktas ir 2016 m. birželio 9 d. Sprendimo *Magic Mountain Tofirm ir kt. / Komisija*, T-162/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2016:341, 59 punktas).

69 Bet kuriuo atveju, kaip Komisija nurodė ginčijamo sprendimo 41 konstatuojamojoje dalyje, naujausia jos sprendimų priėmimo praktika rodo, kad uosto infrastruktūros komercinis naudojimas ir statyba yra ekonominė veikla. Darant prielaidą, kad Komisija galėjo pakeisti savo sprendimų priėmimo praktiką šiuo klausimu, tai buvo padaryta tam, kad būtų laikomasi Teisingumo Teismo jurisprudencijos, visų pirma 2002 m. spalio 24 d. Sprendimo *Aéroports de Paris / Komisija* (C-82/01 P, EU:C:2002:617) ir 2012 m. gruodžio 19 d. Sprendimo *Mitteldeutsche Flughafen ir Flughafen Leipzig-Halle / Komisija* (C-288/11 P, EU:C:2012:821).

70 Ieškovės mano, jog iš šio sprendimo 69 punkte nurodytų sprendimų negalima daryti išvados, kad uosto infrastruktūros valdymas būtinai yra ekonominė veikla. Taigi, pirma, 2012 m. gruodžio 19 d. Sprendime *Mitteldeutsche Flughafen ir Flughafen Leipzig-Halle / Komisija* (C-288/11 P, EU:C:2012:821) nagrinėta situacija yra kitokia, nes jos pačios neeksploatuoja infrastruktūros, o suteikia ją naudotis tretiesiems asmenims. Antra, 2002 m. spalio 24 d. Sprendime *Aéroports de Paris / Komisija* (C-82/01 P, EU:C:2002:617) Bendrasis Teismas ekonomine veikla pripažino tik veiklą, už kurią imamas komercinis mokestis.

71 Vis dėlto, kaip tvirtina Komisija, Bendrasis Teismas ir Teisingumo Teismas aiškiai nusprendė, kad oro uostų infrastruktūros suteikimas naudotis oro transporto bendrovėms už mokestį yra ekonominė veikla (šiuo klausimu žr. 2002 m. spalio 24 d. Sprendimo *Aéroports de Paris / Komisija*, C-82/01 P, EU:C:2002:617, 78 punktą ir 2000 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *Aéroports de Paris / Komisija*, T-128/98, EU:T:2000:290, 121 punktą). Taigi nėra esminio skirtumo tarp galimybės naudotis oro uosto infrastruktūra suteikimo už oro uostų rinkliavas ir galimybės naudotis uosto infrastruktūra suteikimo už uostų rinkliavas.

72 Be to, priešingai, nei šiuo klausimu teigia ieškovės, uostai patys naudojasi uosto infrastruktūra, kai suteikia laivams teisę naudotis uosto infrastruktūra arba išnuomoja žemės sklypus už atlygį, kaip Leipcigo–Halės oro uostas byloje, kurioje priimtas 2012 m. gruodžio 19 d. Sprendimas *Mitteldeutsche Flughafen ir Flughafen Leipzig-Halle / Komisija* (C-288/11 P, EU:C:2012:821).

73 Taigi ieškovės klaidingai teigia, kad Komisija ginčijamame sprendime supainiojo uostų veiklą ir jų naudotojų veiklą, taip pat infrastruktūros valdymą ir uosto specialios infrastruktūros naudojimą komerciniais tikslais.

74 Trečia, ieškovės nurodo, kad ekonominė veikla nevykdoma dėl uosto administracijos tarifinės praktikos.

75 Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad pagal jurisprudenciją paslaugos, kurios paprastai teikiamos už užmokestį, gali būti laikomos ekonomine veikla. Pagrindinė užmokesčio ypatybė yra ta, kad jis yra ekonominis atlygis už suteiktą paslaugą (žr. 2017 m. birželio 27 d. Sprendimo *Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania*, C-74/16, EU:C:2017:496, 47 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

76 Taigi, priešingai, nei šiuo klausimu teigia ieškovės, atlygio buvimas yra svarbus elementas siekiant nustatyti ekonominės veiklos egzistavimą (šiuo klausimu žr. 2012 m. gruodžio 19 d. Sprendimo *Mitteldeutsche Flughafen ir Flughafen Leipzig-Halle / Komisija*, C-288/11 P, EU:C:2012:821, 40 punktą ir 2011 m. kovo 24 d. Sprendimo *Freistaat Sachsen ir Land Sachsen-Anhalt / Komisija*, T-443/08 ir T-455/08, EU:T:2011:117, 93 punktą).

77 Šiuo atžvilgiu ieškovių argumentas, kad Belgijos Konstitucinis Teismas uosto rinkliavas yra apibūdinęs kaip „kompensaciją“, o tai pašalina galimybę, kad buvo atsižvelgta į kokią nors pelno dalį, nepaneigia Komisijos teiginio, jog šios rinkliavos yra ekonominis atlygis už suteiktą atitinkamą paslaugą.

78 Žinoma, kaip nurodo ieškovės, pagal jurisprudenciją aplinkybės, kad viešojo subjekto prekių teikimas ar paslaugų tiekimas, susijęs su jo viešosios valdžios funkcijų įgyvendinimu, atliekamas už įstatyme numatytą, bet ne jo tiesiogiai ar netiesiogiai nustatytą atlygį, savaime neužtenka norint vykdomą veiklą kvalifikuoti kaip ekonominę veiklą, o ją vykdantį subjektą – kaip įmonę (žr. 2013 m. rugsėjo 12 d.

Sprendimo *Vokietija / Komisija*, T-347/09, nepaskelbtas Rink., EU:T:2013:418, 30 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Tačiau vien tokios aplinkybės taip pat neužtenka, kad atitinkama veikla nebūtų priskiriama prie ekonominės veiklos.

79 Be to, pažymėtina, kad, kaip ginčijamo sprendimo 51 konstatuojamojoje dalyje nurodė Komisija, nagrinėjamu atveju uostų taikomų tarifų savybės (reklama, nediskriminavimas ir kt.) yra panašios į tarifų, taikomų teikiant visuotinės ekonominės svarbos paslaugas, kurios iš esmės yra ekonominė veikla ir joms taikoma valstybės pagalbos teisė, savybes. Be to, daugumos ekonominių paslaugų teikimo atveju kainos taip pat yra viešos, nediskriminacinės ir iš anksto vienašališkai nustatytos paslaugos teikėjo.

80 Galiausiai dėl argumento, kad nustatydami tarifus uostai nesivadovauja komercine logika, o siekia įgyvendinti viešųjų paslaugų užduotis, reikia priminti, kad tai, jog prekės tiekiamos ar paslaugos teikiamos nesiekiant pelno, nekliudo subjekto, vykdančio šią veiklą rinkoje, vertinti kaip įmonę, nes ši veikla konkuruoja su kitų pelno siekiančių ūkio subjektų veikla (2008 m. liepos 1 d. Sprendimo *MOTOE*, C-49/07, EU:C:2008:376, 27 punktas ir 2017 m. birželio 27 d. Sprendimo *Congregulación de Escuelas Pías Provincia Betania*, C-74/16, EU:C:2017:496, 46 punktas; šiuo klausimu taip pat žr. 2013 m. rugsėjo 12 d. Sprendimo *Vokietija / Komisija*, T-347/09, nepaskelbtas Rink., EU:T:2013:418, 48 punktą).

81 Be to, vien tai, kad uostai kainas nustato vienašališkai, prižiūrint regioniniam uosto komisarui, nereiškia, kad neatsižvelgiama į paklausą. Priešingai, kaip pažymi Komisija ginčijamo sprendimo 56 konstatuojamojoje dalyje, uostams nustatant tarifus, visų pirma uosto rinkliavas, atsižvelgiama į rinkos aplinkybes. Šiuo požiūriu tarifai iš tiesų yra svarbi komercinės politikos priemonė, kurią uostai įgyvendina siekdami paskatinti laivų savininkus ir krovėjus naudotis uosto infrastruktūra, o įmones – kurtis uoste ir plėtoti savo gamybos ar paslaugų teikimo veiklą. Konkrečiai dėl Antverpeno ir Zebriugės uostų pažymėtina, kad iš ginčijamo sprendimo 46 išnašos matyti, kad pagal 1999 m. kovo 2 d. Nutarimo dėl jūrų uostų politikos ir valdymo 25 straipsnio 3 dalį „Flandrijos vyriausybė ir uostų įmonės kuria iniciatyvas, kad galėtų įgyvendinti <…> harmoningą tarifų struktūrą Flandrijos jūrų uostuose ir Flandrijos jūrų uostams užtikrintų sąžiningą konkurencinę padėtį“.

82 Be to, neginčijama, kad uostų renkami uostų rinkliavos ir koncesijos mokesčiai apima bent didžiąją dalį išlaidų, kurių jie patiria teikdami paslaugas rinkoje, kaip Komisija konstatavo ginčijamo sprendimo 53 konstatuojamojoje dalyje. Antverpeno uosto atveju 2015 m. šios pajamos netgi viršijo visas einamąsias išlaidas. Tai, kad iš šių pajamų taip pat gali būti finansuojama tam tikra neekonominė veikla, nepaneigia fakto, kad jos yra gautos vykdant ekonominę veiklą, kaip antai suteikiant galimybę naudotis uosto infrastruktūra ar prieigą prie uosto infrastruktūros.

83 Taigi kaltinimą, grindžiamą tuo, kad ekonominės veiklos nėra dėl uostų tarifinės praktikos, taip pat reikia atmesti.

84 Ketvirta, ieškovės tvirtina, kad net darant prielaidą, jog uostai vykdo ekonominę veiklą, ji yra tik pagalbinė veikla, todėl jai netaikoma SESV 107 straipsnio 1 dalis.

85 Šiuo klausimu reikia priminti, kad vien tai, jog subjektas turi viešosios valdžios įgaliojimų vykdyti dalį savo veiklos, nekliudo jo laikyti įmone, kaip tai suprantama pagal Sąjungos konkurencijos teisę, dėl likusios jo ekonominės veiklos (2002 m. spalio 24 d. Sprendimo *Aéroports de Paris / Komisija*, C-82/01 P, EU:C:2002:617, 74 punktas ir 2008 m. liepos 1 d. Sprendimo MOTOE, C-49/07, EU:C:2008:376, 25 punktas).

86 Žinoma, kaip tvirtina ieškovės, pagal jurisprudenciją tiek, kiek viešasis subjektas vykdo ekonominę veiklą, kuri gali būti atskirta nuo jo viešosios valdžios įgaliojimų vykdymo, tas subjektas dėl šios veiklos veikia kaip įmonė, o jeigu ta ekonominė veikla yra neatskiriama nuo jo viešosios valdžios įgaliojimų vykdymo, visa to subjekto vykdoma veikla išlieka veikla, susijusia su naudojimusi tais

įgaliojimais (2012 m. liepos 12 d. Sprendimo *Compass-Datenbank*, C-138/11, EU:C:2012:449, 38 punktas ir 2013 m. rugsėjo 12 d. Sprendimo *Vokietija / Komisija*, T-347/09, nepaskelbtas Rink., EU:T:2013:418, 29 punktas; šiuo klausimu taip pat žr. 2009 m. kovo 26 d. Sprendimo *SELEX Sistemi Integrati / Komisija*, C-113/07 P, EU:C:2009:191, 71–80 punktus).

87 Vis dėlto šiuo atveju nei ieškovės, nei Belgijos Karalystė nepateikė konkrečių duomenų, kad įrodytų, jog uostų vykdoma ekonominė veikla yra neatsiejama nuo jų viešosios valdžios funkcijų, kaip antai jūrų eismo kontrolės ir saugos arba kovos su tarša priežiūros. Vien to, kad tarp šių veiklos rūšių gali būti ekonominis ryšys, nes uostų ekonominė veikla leidžia visiškai arba iš dalies finansuoti jų neekonominę veiklą, nepakanka, kad būtų galima patvirtinti šių veiklų neatskiriamumą, kaip tai suprantama pagal jurisprudenciją.

88 Šiuo klausimu taip pat reikia pažymėti, kad nagrinėjamu atveju uostų ekonominė veikla nėra privaloma dėl jų visuotinės svarbos neekonominės veiklos ir kad jos nevykdant ši neekonominė veikla nebūtinai prarastų savo naudingumą (šiuo klausimu žr. 2012 m. liepos 12 d. Sprendimo *Compass-Datenbank*, C-138/11, EU:C:2012:449, 41 punktą ir 2013 m. rugsėjo 12 d. Sprendimo *Vokietija / Komisija*, T-347/09, nepaskelbtas Rink., EU:T:2013:418, 41 punktą).

89 Taigi reikia konstatuoti, kad uostų ekonominė veikla nėra neatskiriama nuo jų neekonominės visuotinės svarbos veiklos, kaip tai suprantama pagal jurisprudenciją (žr. šio sprendimo 86 punktą).

90 Be to, reikia pažymėti, kad nei ieškovės, nei Belgijos Karalystė neįrodė, kad uostų ekonominė veikla yra antraeilė ar pagalbinė jų neekonominės visuotinės svarbos veiklos atžvilgiu.

91 Priešingai, kaip matyti būtent iš ginčijamo sprendimo 53 ir 65 konstatuojamųjų dalių, uostų rinkliavos ir koncesijų mokesčiai sudaro didžiąją uostų apyvartos dalį. Be to, atsakydamos į Bendrojo Teismo raštu pateiktą klausimą ieškovės patvirtino, kad daugiau kaip 75 % jų pajamų buvo gauta iš trijų rūšių veiklos, t. y. koncesijų, navigacijos ir vilkimo. Taigi, kaip matyti nagrinėjant kitus ieškovių argumentus, Komisija, ginčijamame sprendime šią veiklą laikydama ekonomine, nepadarė vertinimo klaidos.

92 Taigi kaltinimą, susijusį su tuo, kad uostų ekonominė veikla yra tik pagalbinė jų neekonominės visuotinės svarbos veiklos atžvilgiu, taip pat reikia atmesti.

Dėl pirmos dalies, grindžiamos tuo, kad nėra rinkos, kurioje uosto administracija teikia savo paslaugas

93 Pirmojo ieškinio pagrindo pirmoje dalyje ieškovės tvirtina, kad, nesant rinkos, kurioje uosto administracija teikia paslaugas, ji negali būti laikoma įmone. Iš tiesų pagal 1999 m. kovo 2 d. Nutarimą dėl jūrų uostų politikos ir valdymo yra sukurtas teisinis monopolis vykdyti viešosios valdžios administracinių įgaliojimų decentralizavimą, atmetant bet kokią galimą konkurenciją ir įsteigiant išimtinį aptariamų paslaugų teikėją. Todėl nėra Antverpeno ir Briugės uostų valdymo „rinkos“, o tai patvirtinta *Nederlandse Mededingingsautoriteit* (Nyderlandų konkurencijos institucija) ataskaitoje.

94 Ieškovės šiuo klausimu primena, kad uosto administracija tik palengvina trečiųjų asmenų, t. y. perkrovimo ar pramonės įmonių, paslaugų teikimą rinkoje, kurioje veikia šie tretieji asmenys, be kita ko, leisdama naudoti sklypus koncesijos pagrindu, pati nevykdydama šios ekonominės veiklos.

95 Be to, uostų valdymą reikia skirti nuo oro uostų valdymo, dėl kurio vidaus teisės aktuose patvirtinta rinkos aplinka, taigi ir konkurencija vykdant oro uosto valdymo veiklą.

96 Dublike ieškovės taip pat kaltina Komisiją, pirma, klaidingai nusprendus, jog egzistuoja rinka, dėl to, kad jos teikia paslaugas už atlygį, ir, antra, neišnagrinėjus, ar kiti ūkio subjektai norėtų ir galėtų teikti aptariamas paslaugas atitinkamoje rinkoje, remiantis Komisijos pranešimo dėl SESV 107 straipsnio 1 dalyje vartojamos „valstybės pagalbos“ sąvokos 14 punktu.

97 Komisija ginčija šiuos argumentus.

98 Šiuo atžvilgiu reikia pažymėti, kad subjektas, turintis teisinį monopolį, gali siūlyti prekes ir paslaugas rinkoje, todėl gali būti laikomas „įmone“ pagal SESV 107 straipsnį. Iš tiesų, kaip Komisija nurodė ginčijamo sprendimo 48 konstatuojamojoje dalyje, ekonominės veiklos sąvoka yra objektyvi sąvoka, pagrįsta faktais, visų pirma atitinkamų paslaugų rinkos egzistavimu, ir nepriklauso nuo nacionalinių pasirinkimų ar vertinimų.

99 Šiuo atveju, kaip jau konstatuota, ieškovės pačios vykdo didžiąją dalį veiklos, kurią Komisija ginčijamo sprendimo 44 konstatuojamojoje dalyje pripažino ekonomine (žr. šio sprendimo 49 punktą). Taigi, net darant prielaidą, kad, kaip teigia ieškovės, jos turi teisinį monopolį ir kad Belgijoje nėra privačių uostų valdytojų, kurie konkuruotų su jomis dėl šios veiklos, reikia pažymėti, kad, kaip per posėdį patvirtino Komisija, Sąjungos lygiu egzistuoja konkurencija tarp įvairių jūrų uostų, visų pirma ties Hamburgo–Roterdamo–Antverpeno ašimi, siekiant pritraukti laivus ar kitus paslaugų teikėjus, o to ieškovės neginčija. Todėl ieškovės klaidingai mano, kad nėra jokios šios veiklos rinkos vien dėl to, kad Belgijoje jos turi natūralų ir teisinį monopolį jai vykdyti.

100 Ieškovės taip pat remiasi Nyderlandų konkurencijos institucijos ataskaita, iš kurios matyti, kad tarp uostų valdytojų nėra jokios konkurencijos. Tačiau reikia pažymėti, kad ši ataskaita, konkrečiai susijusi su Roterdamo uosto Nyderlanduose konkurencine padėtimi, atliekant tyrimą dėl piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi, nėra labai svarbi siekiant bendrai nustatyti, kad uostai nevykdo ekonominės veiklos. Be to, šioje ataskaitoje tik konstatuojama nedidelė uostų administracijų konkurencija nustatant uostų tarifus Nyderlanduose ir nedaroma išvada, kad uosto infrastruktūros suteikimas ir pramoninės paskirties žemės sklypų skyrimas nėra ekonominė veikla.

101 Priešingai, jurisprudencijoje pripažinta, kad uostų ar oro uostų infrastruktūros naudojimas komerciniais tikslais ir statyba dėl tokio naudojimo komerciniais tikslais yra ekonominė veikla (šiuo klausimu žr. 2002 m. spalio 24 d. Sprendimo *Aéroports de Paris / Komisija*, C-82/01 P, EU:C:2002:617, 78 punktą; 2012 m. gruodžio 19 d. Sprendimo *Mitteldeutsche Flughafen ir Flughafen Leipzig-Halle / Komisija*, C-288/11 P, EU:C:2012:821, 40–43 punktus ir 2018 m. kovo 15 d. Sprendimo *Naviera Armas / Komisija*, T-108/16, EU:T:2018:145, 119 punktą).

102 Šiuo atžvilgiu ieškovės klaidingai teigia, kad uostų valdymą reikia skirti nuo oro uostų valdymo. Iš tiesų, kaip teigia Komisija, tai, kad tam tikri oro uostai veikia koncesijos pagrindu, nereiškia, kad oro uosto ar uosto naudojimas, vykdomas valstybinės arba viešosios valdžios įgaliojimus turinčios įmonės, nėra ekonominė veikla.

103 Be to, nors 2018 m. kovo 15 d. Sprendime *Naviera Armas / Komisija* (T-108/16, EU:T:2018:145) iš esmės buvo nagrinėjama, ar įmonei, uosto naudotojai, turinčiai išimtinę teisę jame vykdyti komercinę veiklą, dėl to buvo suteikta valstybės pagalba, Bendrasis Teismas to sprendimo 119 punkte aiškiai konstatavo, kad veikla, kuria uosto valdytojas valdė uosto infrastruktūrą ir leido ja naudotis laivybos kompanijai naudotojai už uosto mokesčių sumokėjimą, yra „ekonominė“ veikla.

104 Galiausiai ieškovės remiasi Komisijos pranešimo dėl SESV 107 straipsnio 1 dalyje vartojamos valstybės pagalbos sąvokos 14 punktu, tvirtindamos, kad ji turėjo išnagrinėti, ar kiti ūkio subjektai norėtų ir galėtų teikti aptariamas paslaugas atitinkamoje rinkoje. Šiame punkte numatyta:

„Tai, kad valdžios institucija nusprendė neleisti trečiosioms šalims teikti tam tikros paslaugos (pavyzdžiui, dėl to, kad nori paslaugą teikti pati), nereiškia, kad ekonominė veikla nevykdoma. Nepaisant tokio rinkos uždarymo, ekonominė veikla galėtų būti vykdoma, jei kiti ūkio subjektai norėtų ir galėtų paslaugą teikti atitinkamoje rinkoje. Apskritai tai, kad institucija konkrečią paslaugą teikia pati, neturi įtakos ekonominiam veiklos pobūdžiui.“

105 Komisija triplike ir per posėdį nurodė, kad ieškovės negali naudingai remtis jos pranešimo dėl SESV 107 straipsnio 1 dalyje vartojamos valstybės pagalbos sąvokos 14 punktu, nes nagrinėjamu atveju jos tiesiogiai teikia tam tikras paslaugas pačios, o pagal šį punktą to nepakanka nuspręsti, kad nevykdoma jokia ekonominė veikla. Iš tiesų negalima atmesti galimybės, kad kitos privačios įmonės galėtų ir norėtų vykdyti ieškovių vykdomą ekonominę veiklą, jeigu ši veikla iš tikrųjų būtų atvira konkurencijai ir jai nebūtų taikomas teisinis monopolis.

106 Taigi pirmojo ieškinio pagrindo pirmą dalį taip pat reikia atmesti.

107 Atsižvelgiant į visus šiuos argumentus, reikia konstatuoti, kad Komisija nepadarė vertinimo klaidos, kai ginčijamo sprendimo 67 konstatuojamojoje dalyje nusprendė, jog Belgijos uostų vykdoma veikla bent iš dalies yra ekonominė.

108 Taigi pirmąjį ieškinio pagrindą reikia atmesti.

Dėl antrojo ir trečiojo ieškinio pagrindų, iš esmės grindžiamų atrankumo kriterijaus pažeidimu

109 Antrajame ir trečiajame ieškinio pagrinduose ieškovės iš esmės remiasi atrankumo kriterijaus, numatyto SESV 107 straipsnio 1 dalyje, pažeidimu.

110 Prieš nagrinėjant skirtingus ieškovių ir Belgijos Karalystės kaltinimus, nurodytus šiuose dviejuose pagrinduose, reikia priminti Komisijos poziciją ginčijamame sprendime, siekiant nuspręsti dėl nagrinėjamos priemonės atrankumo, taip pat reikšmingą jurisprudenciją.

Komisijos atliktos priemonės atrankumo analizės ginčijamame sprendime santrauka

111 Ginčijamo sprendimo 5.1.4 punkte, skirtame priemonės atrankumui, Komisija visų pirma nurodė, kad nebuvo ginčyta, jog Belgijos uostai nemoka PM. Anot Belgijos valdžios institucijų, PM galėjo būti nemokamas pagal CIR 180 straipsnio 2 dalį arba CIR 1 ir 2 straipsnius (ginčijamo sprendimo 81 konstatuojamoji dalis).

112 Tada Komisija atliko dviejų etapų analizę, atsižvelgdama į tai, ar Belgijos uostai nemoka PM pagal CIR 1 ir 2 straipsnius (toliau – antroji prielaida), ar pagal CIR 180 straipsnio 2 dalį (toliau – pirmoji prielaida).

113 Pirma, dėl antrosios prielaidos Komisija nagrinėjo Belgijos valdžios institucijų argumentą, kad CIR 180 straipsnio 2 dalyje tik įtvirtintos bendrųjų taisyklių, nurodytų CIR 1 ir 2 straipsniuose, pasekmės, todėl jais nėra nukrypstama nuo atskaitos sistemos (ginčijamo sprendimo 82–91 konstatuojamosios dalys). Šiuo klausimu Komisija nusprendė, kad toks aiškinimas iš esmės pagrįstas prielaida, kad uostų vykdoma veikla neišvengiamai paneigia galimybę juos laikyti „bendrovėmis“ pajamų mokesčio tikslais (juridiniais asmenimis rezidentais), nors jie yra „įmonės“, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnį. Tačiau Komisija, priešingai, nusprendė, kad uostai iš esmės yra „bendrovės“ taikant pajamų mokestį dėl esminės jų veiklos ir kad jie vykdo ekonominę veiklą, dėl kurios turi būti laikomi „įmonėmis“, kaip jos suprantamos pagal SESV 107 straipsnį (ginčijamo sprendimo 84 ir 85 konstatuojamosios dalys). Be to, ji pažymėjo, kad prielaida, kuria pagrįsti Belgijos valdžios institucijų argumentai, prieštarauja oficialiam CIR komentarui, kitiems nacionaliniams dokumentams ir oficialiai Belgijos vyriausybės pozicijai (ginčijamo sprendimo 86 konstatuojamoji dalis).

114 Taigi Komisija nurodė, kad nesutinka su pozicija, jog net panaikinus CIR 180 straipsnio 2 dalį uostai nebūtų apmokestinami PM pagal CIR 1 ir 2 straipsnių bendruosius kriterijus. Dėl tų pačių priežasčių Komisija nesutiko, kad JAM taisyklės yra uostų apmokestinimo atskaitos sistema. Atsižvelgusi į tai, Komisija nusprendė, kad įprastai taikant bendrąsias Belgijos teisės normas uostai būtų apmokestinami PM dėl jų ekonominės veiklos pajamų (ginčijamo sprendimo 87–89 konstatuojamosios dalys).

115 Be to, Komisija nurodė, kad net jeigu dėl aptariamų nacionalinių taisyklių – arba dėl to, kaip jas aiškina administracija, – Belgijos uostai galėtų nemokėti PM, šios taisyklės lemtų diskriminaciją tarp „įmonių“, vykdančių ekonominę veiklą, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnį. Taigi, kaip ir CIR 180 straipsnio 2 dalyje toliau nurodytoje analizėje, šiomis taisyklėmis arba visa Belgijos pajamų apmokestinimo sistema suteikiamas pranašumas tam tikroms „įmonėms“, t. y. uostams, nors šių įmonių padėtis dėl pelno iš „ekonominės veiklos“ yra panaši į kitų įmonių (juridinių asmenų rezidentų), apmokestinamų PM, padėtį, atsižvelgiant į juridinių asmenų rezidentų pajamų mokesčio tikslą apmokestinti pelną. Be to, Komisijos manymu, uostams netaikomi „konkretūs veikimo principai, juos aiškiai išskiriantys iš kitų ūkio subjektų“, apmokestintų PM. Visų pirma, anot Komisijos, to, kad uostai nesiekia pelno, nepakanka manyti, kad jų padėtis skiriasi nuo kitų ūkio subjektų, apmokestinamų PM, padėties. Jos nuomone, tokiu atveju pati Belgijos sistema yra atrankioji (ginčijamo sprendimo 90 konstatuojamoji dalis).

116 Taigi, anot Komisijos, net jeigu CIR 1 ir 2 straipsniai yra teisinis pagrindas Belgijos uostams nemokėti PM, šis nemokėjimas *prima facie* yra atrankioji priemonė, kiek ji susijusi su uostų ekonomine veikla (ginčijamo sprendimo 91 konstatuojamoji dalis).

117 Antra, Komisija išnagrinėjo pirmąją prielaidą, kuriai teikė pirmenybę, kad CIR 180 straipsnio 2 dalis yra teisinis Belgijos uostų PM nemokėjimo pagrindas, kaip atskaitos sistemos, sudarytos iš CIR 1 ir 2 straipsnių, nukrypti leidžianti nuostata (ginčijamo sprendimo 92–107 konstatuojamosios dalys).

118 Šiuo atžvilgiu Komisija nusprendė, pirma, kad nagrinėjamu atveju atskaitos sistema yra nustatyta bendrosiomis mokesčių taisyklėmis, išplaukiančiomis iš CIR 1 ir 2 straipsnių, o CIR 180 straipsnio 2 dalis yra nuo šių bendrųjų mokesčių taisyklių leidžianti nukrypti nuostata. Iš tiesų CIR 1 straipsnyje juridiniams asmenims Belgijos rezidentams nustatyta dvejopa pajamų apmokestinimo sistema: „bendrovės“ apmokestinamos PM, o „juridiniai asmenys, išskyrus bendroves“ – JAM. CIR 2 straipsnyje nurodyti kriterijai, leidžiantys apibrėžti „bendroves“, taigi nustatyti juridinius asmenis, kurie bus apmokestinti PM, ir atmetimo būdu tuos, kurių pajamos bus apmokestintos JAM. Be to, CIR 179 straipsnyje patvirtinta, kad mokesčių mokėtojai, apmokestinami PM, yra bendrovės rezidentės. Taigi, anot Komisijos, pagal CIR 180 straipsnio 2 dalį uostai besąlygiškai atleidžiami nuo PM, netaikant bendrųjų PM ir JAM atskyrimo kriterijų, nustatytų 1 ir 2 straipsniuose, t. y. neatsižvelgiant į minėtų uostų laikymą (arba nelaikymą) „bendrovėmis“ (ginčijamo sprendimo 93 ir 94 konstatuojamosios dalys).

119 Antra, Komisija nusprendė, kad dėl šio nukrypimo nuo atskaitos sistemos taikomas skirtingas požiūris į ekonominės veiklos vykdytojus, kurių faktinė ir teisinė padėtis atsižvelgiant į atskaitos mokesčių sistema siekiamą tikslą yra panaši. Iš tiesų, kad ir kokia būtų pasirinkta atskaitos sistema (PM ar apskritai juridinių asmenų rezidentų apmokestinimas), pajamų mokesčio tikslas yra apmokestinti pajamas, o šio tikslo atžvilgiu visų įmonių, gaunančių pelno iš ekonominės veiklos, faktinė ir teisinė padėtis yra tokia pati. Tai, kad uostai nesiekia pelno ar mažiau dėmesio skiria trumpalaikei investicijų grąžai, nekeičia tokio vertinimo. Tai, kad Belgijos uostai priklauso valdžios institucijoms ir yra jų kontroliuojami arba kad jie visų pirma vykdo neekonominę veiklą, kaip antai užduotis, kurias apima viešosios valdžios funkcijų vykdymas, nereiškia, kad jų teisinė ir faktinė padėtis, susijusi su PM taikymu pajamoms, gaunamoms iš jų ekonominės veiklos, yra kitokia (ginčijamo sprendimo 97 ir 98 konstatuojamosios dalys).

120 Taigi Komisija padarė išvadą, kad priemonė *prima facie* yra atrankioji, kiek ji susijusi su uostų ekonomine veikla (ginčijamo sprendimo 99 konstatuojamoji dalis).

121 Trečia, kad ir kokia būtų naudojama prielaida, Komisija išnagrinėjo galimą priemonės pateisinimą mokesčių sistemos pobūdžiu ar bendra struktūra. Pirmiausia ji priminė, kad priemonės suderinamumas su nacionaline teise negali pats savaime būti laikomas pateisinimu sistemos struktūra, kol neįrodyta, kad toks pateisinimas kyla iš atskaitos mokesčių sistemai būdingų savybių. Be to, ji pažymėjo, kad diskriminavimo nebuvimas nacionalinėje teisėje neturi įtakos atrankumo nebuvimui pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį (ginčijamo sprendimo 101 ir 102 konstatuojamosios dalys).

122 Be to, anot Komisijos, kadangi kriterijus, pagal kurį nustatomas apmokestinimas PM arba JAM, yra nagrinėjamo subjekto vykdoma „eksploatavimo veikla“ arba „komercinio pobūdžio veikla“ (žr. CIR 2 straipsnį), pateiktų argumentų, kad uostai turi būti atleisti nuo PM, nes jie savo pelno nepaskirsto, o jį reinvestuoja, kad jų siekiamas tikslas viršija jų individualius interesus, kad pelno siekimas nėra nustatytas jų įstatuose, kad jie priklauso valdžios institucijoms ir kad jie vykdo visuotinės svarbos užduotis, nepakanka norint pateisinti palankesnį mokestinį vertinimą nei kitų bendrovių rezidenčių, atsižvelgiant į mokesčių sistemos pagrindinius principus. Be to, pateiktas argumentas, jog uostai ne visada padengia sąnaudas iš savo išteklių, arba tai, kad kai kurios su įmonės tikslu nesusijusios sąnaudos nėra atskaitomos iš PM pagal CIR 49 straipsnį, taip pat neleidžia pateisinti uostų atleidimo nuo PM. Taip pat tai, kad uostų atleidimas nuo PM kyla iš bendrojo teisės principo ar net pačios Belgijos Konstitucijos, darant prielaidą, kad toks atleidimas ten įtvirtintas, nebūtinai gali pateisinti tokį atleidimą sistemos pobūdžiu ar bendra struktūra, nes galimi motyvai, į kuriuos atsižvelgia įstatymų leidžiamoji valdžia ar nacionaliniai teismai, gali prieštarauti tinkamam mokesčių sistemos veikimui ar pagrindiniams jos principams (ginčijamo sprendimo 103–106 konstatuojamosios dalys).

123 Galiausiai, Komisijos nuomone, Belgijos valdžios institucijų ir suinteresuotųjų šalių argumentai dėl nacionalinėje jurisprudencijoje išplėtotų kriterijų, pagal kuriuos vertinama, ar juridinis asmuo yra „bendrovė“ pagal CIR 1 ir 2 straipsnius (visų pirma pramoninių ir komercinių metodų nenaudojimas), nėra tinkami siekiant pateisinti priemonę mokesčių sistemos vidine logika, nes šiais kriterijais iš tiesų siekiama įrodyti, kad uostai nėra „bendrovės“ – tokiu atveju neapmokestinimas PM yra atrankusis dėl pasirinktų kriterijų, naudojamų atskaitos sistemos riboms nustatyti, o ne dėl nukrypimo nuo šios atskaitos sistemos, kuris galbūt galėtų būti pateisinamas (ginčijamo sprendimo 107 konstatuojamoji dalis).

Reikšmingos jurisprudencijos priminimas

124 SESV 107 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad, „[i]šskyrus tuos atvejus, kai Sutartys nustato kitaip, valstybės narės arba iš jos valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, yra nesuderinama su vidaus rinka, kai ji daro įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai“.

125 Pagal suformuotą jurisprudenciją, norint nacionalinę priemonę kvalifikuoti kaip „valstybės pagalbą“, kaip ji suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, reikia, kad būtų įvykdytos visos toliau nurodytos sąlygos. Pirma, tai turi būti valstybės arba iš valstybinių išteklių suteikta pagalba. Antra, ši pagalba turi galėti daryti įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai. Trečia, ja pagalbos gavėjui turi būti suteiktas atrankusis pranašumas. Ketvirta, ji turi iškraipyti arba galėti iškraipyti konkurenciją (2016 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Komisija / World Duty Free Group ir kt.*, C-20/15 P ir C-21/15 P, EU:C:2016:981, 53 punktas; 2018 m. kovo 6 d. Sprendimo *Komisija / FIH Holding ir FIH Erhvervsbank*, C-579/16 P, EU:C:2018:159, 43 punktas ir 2018 m. birželio 28 d. Sprendimo *Vokietija / Komisija*, C-208/16 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2018:506, 79 punktas).

126 Kiek tai susiję su sąlyga dėl atrankiojo pranašumo, kuri yra dalis „valstybės pagalbos“ sąvokos, kaip ji suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, taip pat iš suformuotos jurisprudencijos matyti, kad vertinant šią sąlygą reikia nustatyti, ar pagal konkrečią teisinę sistemą nagrinėjama nacionaline priemone labiau palaikomos „tam tikros įmonės ar tam tikrų prekių gamyba“ nei kitos, kurių,

atsižvelgiant į minėta sistema siekiamą tikslą, faktinė ir teisinė padėtis yra panaši ir kurios taip yra vertinamos skirtingai, o tai iš esmės gali būti laikoma diskriminaciniu vertinimu (žr. 2016 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Komisija / World Duty Free Group ir kt.*, C-20/15 P ir C-21/15 P, EU:C:2016:981, 54 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

127 Be to, kai nagrinėjama priemonė laikoma pagalbos schema, o ne individualia pagalba, Komisija turi nustatyti, kad šia priemone, nors ja teikiamas bendras pranašumas, suteikiama išimtinė nauda tik tam tikroms įmonėms arba tam tikriems veiklos sektoriams (žr. 2016 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Komisija / World Duty Free Group ir kt.*, C-20/15 P ir C-21/15 P, EU:C:2016:981, 55 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

128 Taigi, nagrinėjant, ar priemonė yra atrankioji būtent mokesčių srityje, siekiama nustatyti, ar ja palankiau vertinamos „tam tikros įmonės ar tam tikrų prekių gamyba“, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, arba ar, priešingai, ji yra bendra mokesčių politikos priemonė, be išimties taikoma visoms įmonėms, esančioms nacionalinėje teritorijoje (šiuo klausimu žr. 2001 m. lapkričio 8 d. Sprendimo *Adria-Wien Pipeline ir Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke*, C-143/99, EU:C:2001:598, 35 punktą; 2011 m. lapkričio 15 d. Sprendimo *Komisija ir Ispanija / Government of Gibraltar ir Jungtinė Karalystė*, C-106/09 P ir C-107/09 P, EU:C:2011:732, 73 punktą ir 2013 m. liepos 18 d. Sprendimo P, C-6/12, EU:C:2013:525, 18 punktą).

129 Šiomis aplinkybėmis siekdama nacionalinę mokesčių priemonę kvalifikuoti kaip „atrankiąją“ Komisija, pirma, turi nustatyti bendrą arba „įprastą“ mokesčių sistemą, taikomą atitinkamoje valstybėje narėje, ir, antra, turi įrodyti, kad nagrinėjama mokesčių priemone nukrypstama nuo tokios bendros sistemos, kiek ja diferencijuojami ūkio subjektai, kurių faktinė ir teisinė padėtis yra panaši, atsižvelgiant į šios bendros sistemos tikslą (žr. 2018 m. gruodžio 19 d. Sprendimo *A-Brauerei*, C-374/17, EU:C:2018:1024, 36 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

130 Vis dėlto „valstybės pagalbos“ sąvoka nereiškia priemonių, kurias taikant diferencijuojamos įmonės, kurių faktinė ir teisinė padėtis, atsižvelgiant į aptariama teisės sistema siekiamą tikslą, yra panaši, taigi *a priori* atrankiųjų priemonių, jeigu atitinkamai valstybei narei pavyksta įrodyti, kad toks diferencijavimas yra pagrįstas dėl to, kad jį lemia sistemos, kurios dalis jos yra, pobūdis arba bendra struktūra (žr. 2016 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Komisija / World Duty Free Group ir kt.*, C-20/15 P ir C-21/15 P, EU:C:2016:981, 58 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

131 Taigi nagrinėjant sąlygą, susijusią su atrankumu, iš esmės reikia nustatyti, pirma, referencinį pagrindą, kuriam priklauso atitinkama priemonė, ir šis nustatymas ypač svarbus mokesčių priemonių atveju, nes pranašumo egzistavimas gali būti nustatytas tik palyginus su vadinamuoju „įprastu“ apmokestinimu (žr. 2018 m. birželio 28 d. Sprendimo *Vokietija / Komisija*, C-208/16 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2018:506, 85 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

132 Vis dėlto mokesčių sistemos priskyrimas „atrankiajai“ mokesčių sistemai nepriklauso nuo to, kad ji sukurta taip, kad įmonės, kurioms atrankusis pranašumas gali būti suteiktas, apskritai yra apmokestinamos taip pat, kaip ir kitos įmonės, tačiau naudojasi nukrypti leidžiančiomis nuostatomis, todėl atrankųjį pranašumą galima nustatyti kaip įprastos mokesčių naštos ir šių pirmųjų įmonių mokesčių naštos skirtumą (2011 m. lapkričio 15 d. Sprendimo *Komisija ir Ispanija / Government of Gibraltar ir Jungtinė Karalystė*, C-106/09 P ir C-107/09 P, EU:C:2011:732, 91 punktas ir 2018 m. birželio 28 d. Sprendimo *Vokietija / Komisija*, C-208/16 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2018:506, 87 punktas).

133 Iš tiesų toks atrankumo kriterijaus aiškinimas reikštų, kad, norint mokesčių sistemą laikyti „atrankiąja“, ji turi būti nustatyta pagal tam tikrą reglamentavimo techniką, o dėl to nacionalinės mokesčių teisės normoms nuo pat pradžių nebūtų taikoma kontrolė valstybės pagalbos srityje vien dėl to, kad jos priimtos naudojant kitokią reglamentavimo techniką, nors jų teisiniai ar faktiniai padariniai, pakoregavus ir kartu pritaikius įvairias mokesčių normas, yra tokie patys. Taigi jis prieštarautų

suformuotai jurisprudencijai, pagal kurią SESV 107 straipsnio 1 dalyje nedaroma skirtumo pagal valstybės priemonių priežastis ir tikslus, o jos apibrėžtos pagal jų poveikį, todėl neatsižvelgiant į naudotas technikas (žr. 2018 m. birželio 28 d. Sprendimo *Vokietija / Komisija*, C-208/16 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2018:506, 88 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

134 Atsižvelgiant į tai, be to, remiantis ta pačia jurisprudencija, galima daryti išvadą, kad nors siekiant nustatyti mokestinės priemonės atrankumą naudota reglamentavimo technika nėra lemiama, todėl ne visada būtina, kad ji būtų nuo bendros mokesčių sistemos nukrypti leidžianti nuostata, tai, kad ji yra tokio pobūdžio, naudojant šią reglamentavimo techniką, yra svarbu šiuo tikslu, kai dėl jos išskiriami dviejų kategorijų ūkio subjektai ir *a priori* jie vertinami skirtingai, t. y. tie, kuriems taikoma nukrypti leidžianti priemonė, ir tie, kuriems ir toliau taikoma bendra mokesčių sistema, nors šių dviejų kategorijų padėtis yra panaši, atsižvelgiant į šia sistema siekiamą tikslą (2016 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Komisija / World Duty Free Group ir kt.*, C-20/15 P ir C-21/15 P, EU:C:2016:981, 77 punktas; 2018 m. birželio 28 d. Sprendimo *Vokietija / Komisija*, C-208/16 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2018:506, 90 punktas ir 2018 m. gruodžio 19 d. Sprendimo *A-Braerei*, C-374/17, EU:C:2018:1024, 33 punktas).

135 Atsižvelgiant į šias aplinkybes, reikia išnagrinėti įvairius ieškovių ir Belgijos Karalystės kaltinimus.

136 Šiuo atžvilgiu, Bendrojo Teismo nuomone, klausimą, ar aptariama priemonė, t. y. uostų neapmokestinimas PM pagal CIR 180 straipsnio 2 dalį, yra atrankioji, reikia nagrinėti dviem etapais, kaip Komisija tai darė ginčijamame sprendime, atsižvelgiant į tai, ar CIR 180 straipsnio 2 dalis yra nuostata, leidžianti nukrypti nuo atskaitos sistemos, sudarytos iš CIR 1 ir 2 straipsnių (žr. šio sprendimo 117–120 punktus), ar ji yra neatsiejama atskaitos sistemos dalis (žr. šio sprendimo 113–116 punktus).

Dėl nagrinėjamos priemonės atrankumo tuo atveju, jeigu CIR 180 straipsnio 2 dalis yra nuostata, leidžianti nukrypti nuo atskaitos sistemos

– Dėl kaltinimo, susijusio su klaidingu atskaitos sistemos nustatymu

137 Antrajame ieškinio pagrinde ieškovės, palaikomos Belgijos Karalystės, tvirtina, kad Komisija klaidingai nusprendė, jog nagrinėjama priemonė yra atrankioji, manydama, pirma, kad PM yra atskaitos sistema tokiems subjektams kaip ieškovės, ir, antra, kad uostų apmokestinimas JAM yra nukrypimas nuo atskaitos sistemos, dėl kurio skirtingai vertinami ūkio subjektai, kurių faktinė ir teisinė padėtis yra panaši, atsižvelgiant į atitinkamos mokesčių sistemos tikslą.

138 Taigi, anot ieškovių, Belgijos uostų neapmokestinimas PM pagal CIR 180 straipsnio 2 dalį yra tik CIR 1 ir 2 straipsnių bendrųjų taisyklių taikymas. Ieškovės taip pat tvirtina, kad oficialiame CIR komentare, kuriuo rėmėsi Komisija ginčijamame sprendime, tik nurodyta, jog juridiniai asmenys, kurie yra besąlygiškai atleisti nuo PM pagal CIR 180 straipsnio 2 dalį, iš esmės gali būti laikomi mokesčių mokėtojais, apmokestinamais PM. Taigi remiantis šiuo komentaru negalima daryti išvados, kad panaikinus CIR 180 straipsnio 2 dalį konkrečiai uostai automatiškai būtų apmokestinami PM. Apmokestinimas JAM savaime negali būti laikomas nukrypimu nuo atskaitos sistemos.

139 Belgijos Karalystės nuomone, subjektams, apmokestinamiems JAM, būdinga, pirma, tai, kad jie nevykdo nei eksploatavimo, nei komercinės veiklos, ir, antra, kad jie siekia jų asmeninius ar akcininkų interesus viršijančio tikslo. Kalbant apie uostų administraciją, net jeigu ji vykdo nežymią ekonominę veiklą, pažymėtina, kad pelno nesiekimas ir jos užduočių visuotinė svarba pateisina jos neapmokestinimą PM. Komisija, automatiškai susiejusi ekonominę veiklą ir PM, neatsižvelgė į bendrovės sąvoką pagal Belgijos teisę, kuriai būdingas pelno siekiams, t. y. tai, kad nariai gauna tiesioginę ar netiesioginę turtinę naudą.

140 Komisija ginčija šiuos argumentus.

141 Šiuo klausimu pirmiausia reikia pažymėti, kad, priešingai, nei teigia ieškovės, Komisija ginčijamame sprendime nenusprendė, kad atskaitos sistemą sudaro tik PM ir nuo jos nukrypsta kitos apmokestinimo sistemos. Iš tiesų iš ginčijamo sprendimo 83 ir 93 konstatuojamųjų dalių matyti, kad, Komisijos nuomone, šiuo atveju atskaitos sistemą sudaro bendrosios mokesčių taisyklės, išplaukiančios iš CIR 1 ir 2 straipsnių, kuriomis nustatyta, kad „bendrovės“ yra apmokestinamos PM, o juridiniai asmenys rezidentai, išskyrus „bendroves“, apmokestinami JAM. Tačiau Komisija nagrinėjo, ar pagal šias bendrąsias taisykles uostus iš esmės apima „bendrovės“ sąvoka, vartojama CIR 2 straipsnio 5 dalyje, o tai reiškia, kad CIR 180 straipsnio 2 dalis turėtų būti aiškinama kaip nukrypimas nuo atskaitos sistemos jų naudai, arba ar pagal šias bendrąsias taisykles jiems įprastai taikomas JAM, o tai reiškia, kad CIR 180 straipsnio 2 dalis yra tik deklaratyvi.

142 Taigi ieškovių argumentas, kad Komisija klaidingai nustatė, jog atskaitos sistema yra PM, pagrįstas klaidingu ginčijamo sprendimo aiškinimu ir dėl to turi būti atmestas.

143 Be to, reikia pažymėti, kad ieškovių ir Belgijos Karalystės požiūris, jog CIR 180 straipsnio 2 dalis nėra nuo atskaitos sistemos nukrypti leidžianti nuostata, atitinka antrąją prielaidą, Komisijos nagrinėtą ginčijamo sprendimo 82–97 konstatuojamosiose dalyse, siekiant nustatyti, ar nagrinėjama priemonė yra atrankioji (žr. šio sprendimo 113–116 punktus).

144 Siekdama atmesti šį požiūrį Komisija daugiausia rėmėsi tuo, kad uostai iš esmės yra „bendrovės“ pajamų mokesčio tikslais dėl esminės jų veiklos, kuri yra ekonominė. Taigi ji nusprendė, kad, nesant CIR 180 straipsnio 2 dalies, uostai įprastai būtų apmokestinami PM, ir atmetė idėją, kad „įprastai“ taikant CIR 1 ir 2 straipsnius uostai būtų apmokestinami JAM, o ne PM.

145 Reikia konstatuoti, kad šiuose argumentuose nepadaryta jokios vertinimo klaidos.

146 Iš tiesų CIR 1 straipsnyje PM apibrėžtas kaip „visų bendrovių rezidenčių pajamų mokestis“, o JAM – kaip „Belgijos juridinių asmenų, išskyrus bendrovių, pajamų mokestis“, nenurodžius kitų patikslinimų.

147 Be to, CIR 2 straipsnio 5 dalyje, kuri, kaip Komisija pripažino ginčijamame sprendime, taip pat priklauso atskaitos sistemai, yra pateikta „bendrovės“ ir „bendrovės rezidentės“ apibrėžtis. Taigi CIR 2 straipsnio 5 dalies a punkte „bendrovė“ apibrėžta kaip „bet kuri bendrovė, asociacija, įstaiga ar kita teisėtai įsteigta institucija, turinti juridinio asmens statusą ir užsiimanti eksploatavimo ar kita komercinio pobūdžio veikla“. CIR 2 straipsnio 5 dalies b punkte „bendrovė rezidentė“ apibrėžta kaip „bet kuri bendrovė, kurios registruota buveinė, pagrindinė verslo vieta arba valdymo ar administravimo vieta yra Belgijoje ir kuri patenka į pelno mokesčio taikymo sritį“.

148 Šiuo klausimu paklaustos taikant proceso organizavimo priemonę ir per posėdį šalys pripažino, kad lemiamas kriterijus siekiant nustatyti, ar juridinis asmuo rezidentas turi būti apmokestinamas PM ar JAM, yra tai, ar šis subjektas užsiima „eksploatavimo ar kita komercinio pobūdžio veikla“, kaip tai suprantama pagal CIR 2 straipsnio 5 dalies a punktą.

149 Taigi reikia išnagrinėti, ar uostai užsiima „eksploatavimo ar kita komercinio pobūdžio veikla“, kaip tai suprantama pagal CIR 2 straipsnio 5 dalies a punktą, ir ar jie iš esmės patenka į šiame straipsnyje pateiktą „bendrovės“ apibrėžtį.

150 Šiuo klausimu, kaip atsakydamos į proceso organizavimo priemonę nurodė ieškovės, užsiimti „eksploatavimo veikla“ pagal Belgijos mokesčių administratoriaus komentarą 179/10 reiškia „bet kurios pramonės, prekybos ar žemės ūkio įmonės veiklą“, o šios įmonės pelnas yra veiklos pajamos, apmokestinamos gyventojų pajamų mokesčiu, jeigu šią veiklą vykdo fizinis asmuo arba įmonę, neturinti juridinio asmens statuso. Sąvoka „užsiimti kita komercinio pobūdžio veikla“ apima ir „veiklą, kuria siekiama pelno“, ją suprantant kaip komercinę veiklą siekiant pelno, ir komercinio pobūdžio veiklą, kai nesiekiama pelno, kuri yra nuolatinė ekonominė veikla, arba pakankamai dažnai pasikartojanti, kad būtų laikoma pramonine, prekybos ar žemės ūkio „veikla“, arba kurią vykdant

taikomi pramoniniai ar komerciniai metodai. Be to, pagal CIR 182/10 komentarą juridinis asmuo taiko pramoninius ir komercinius metodus, kai jis vykdo veiklą, turėdamas ekonominį tikslą, organizaciją ar strategiją, ir naudoja valdymo metodus, kurie iš esmės grindžiami sąnaudų, pajamų ir pelningumo sąvokomis.

151 Taigi, net jei, kaip tvirtina ieškovės ir Belgijos Karalystė, „ekonominės veiklos“ ir „komercinės veiklos“ sąvokos nevisiškai sutampa, vis dėlto šiuo atveju, atsižvelgiant į jų nurodytą veiklą (žr. šio sprendimo 49 punktą), uostai vykdo komercinę veiklą, kaip tai suprantama pagal CIR 2 straipsnio 5 dalies a punktą.

152 Vis dėlto, anot Belgijos Karalystės, „bendrovei“ pirmiausia būdinga, skirtingai nuo bet kokių kitų juridinių asmenų rezidentų, pelno siekimas. Šiuo klausimu ji remiasi Belgijos įmonių kodekso 1 straipsniu, kuriame numatyta, kad „įmonė yra įsteigiama sutartimi, pagal kurią du ar daugiau asmenų sukuria ką nors bendro, kad vykdytų vieną ar kelias konkrečias veiklos rūšis, siekiant parneriams gauti tiesioginės ar netiesioginės turtinės naudos“.

153 Reikia pažymėti, kaip tai padarė Komisija, kad iš CIR 1 ir 2 straipsnių – jie sudaro šiuo atveju svarbią atskaitos sistemą – nematyti, jog pelno siekimas yra šiuo klausimu lemiamas atskyrimo kriterijus, nes CIR 2 straipsnio 5 dalyje nurodomas ne pelno siekimas, o tai, kad užsiimama „eksploatavimo ar kita komercinio pobūdžio veikla“.

154 Ieškovės ir Belgijos Karalystė, kurioms šis klausimas buvo užduotas taikant proceso organizavimo priemonę, pripažino, kad eksploatavimo ar kitos „komercinio pobūdžio“ veiklos sąvoka, vartojama CIR 2 straipsnio 5 dalies a punkte, nebūtinai sutampa su „pelno siekimo“ sąvoka. Be to, tokį aiškinimą patvirtina Belgijos mokesčių administratoriaus komentaras 179/11, kuriuo paaiškinama ši nuostata; pagal jį sąvoka „užsiimti komercinio pobūdžio veikla“ apima ir komercinio pobūdžio veiklą, vykdomą nesiekiant pelno, kuri prilyginama nuolatinei ekonominei veiklai, nes ji arba yra pakankamai dažnai pasikartojanti, kad būtų laikoma pramonine, prekybos ar žemės ūkio veikla, arba kurią vykdant taikomi pramoniniai ar komerciniai metodai.

155 Be to, iš ginčijamo sprendimo 103 konstatuojamosios dalies matyti, kad kitos įmonės taip pat reinvestuoja savo pelną, siekia tikslų, kurie viršija jų individualius interesus ar turi poveikio ekonomikai, bet dėl šios priežasties nėra atleidžiamos nuo PM. Taigi ginčijamo sprendimo 83 išnašoje nurodyta, kad kai kurios savivaldybių grupės, kurios taip pat užtikrina visuotinės svarbos užduočių vykdymą ir yra įsteigtos viešojo intereso tikslais, Belgijoje neseniai apmokestintos PM, ir tai ieškovės ir Belgijos Karalystė pripažino pateikdamos atsakymus į proceso organizavimo priemones. Todėl reikia konstatuoti, kad visuotinės svarbos užduočių vykdymas, įstatuose numatytas tikslas nesiekti pelno ar narių valstybinis statusas nėra lemiami kriterijai, kuriais grindžiama nagrinėjama mokesčių sistema.

156 Taigi, priešingai, nei tvirtina Belgijos Karalystė, iš pačios CIR 1 ir 2 straipsnių logikos nematyti, kad CIR 180 straipsnio 2 dalis neturi jokios teisinės reikšmės ir yra tik deklaratyvi. Priešingai, kaip teigia Komisija, remiantis šių nuostatų logika, bendrovės rezidentės, užsiimančios eksploatavimu ar kita komercinio pobūdžio veikla, iš esmės turi būti apmokestinamos PM. Taigi CIR 180 straipsnio 2 dalyje nustatytas besąlyginis joje nurodytų uostų atleidimas nuo PM, kiek šie uostai vykdo komercinio pobūdžio veiklą, kaip tai suprantama pagal CIR 2 straipsnio 5 dalies a punktą. Todėl CIR 180 straipsnio 2 dalis nepriklauso atskaitos sistemai arba nepatenka į pačią jos logiką, kaip bando teigti ieškovės ir Belgijos Karalystė, o yra nuo šios sistemos nukrypti leidžianti nuostata.

157 Šią išvadą patvirtina įvairūs įrodymai, kuriuos Komisija įtikinamai pateikė ginčijamame sprendime ir nagrinėjant bylą Bendrajame Teisme, pavyzdžiui, Belgijos mokesčių administratoriaus oficialūs CIR komentarai ir Belgijos valdžios institucijų oficialios pozicijos *in tempore non suspecto*, pagal kuriuos uostai laikomi iš esmės patenkančiais į CIR 2 straipsnio 5 dalyje vartojamos sąvokos „bendrovė“ apibrėžtį.

158 Taigi, pirma, iš ginčijamo sprendimo 86 konstatuojamosios dalies matyti, kad, remiantis oficialiais Belgijos mokesčių administratoriaus komentarais, uostai yra valstybinės įmonės, kurios, nesant besąlyginio atleidimo nuo mokesčio, nurodyto CIR 180 straipsnio 2 dalyje, būtų apmokestinamos PM pagal CIR 1 ir 2 straipsnius. Ginčijamo sprendimo 71 išnašoje cituojamame komentare 179/2 nurodyta, pavyzdžiui, kad „nors iš principo turėtų būti laikomi apmokestinamais PM, pagal CIR 180–182 straipsnius nuo PM atleidžiami: 1) juridiniai asmenys, kurie besąlygiškai atleidžiami nuo PM“.

159 Antra, iš ginčijamo sprendimo 86 konstatuojamosios dalies taip pat matyti, kad pati Belgijos vyriausybė Belgijos Konstituciniam Teismui nurodė, kad uostai, be kitų bendrovių ir juridinių asmenų, nurodytų CIR 180 straipsnyje ir 220 straipsnio 2 dalyje, iš tikrųjų yra juridiniai asmenys, užsiimantys eksploatavimu ar kita komercinio pobūdžio veikla, kaip tai suprantama pagal CIR 2 straipsnį. Be to, Belgijos Atstovų Rūmuose Ministro Pirmininko pavaduotojas ir finansų ir užsienio prekybos ministras taip pat teigė, kad uostai yra valstybinės įmonės, kurios, jeigu nebūtų besąlygiškai atleistos nuo mokesčio pagal CIR 180 straipsnį, būtų apmokestintos PM pagal CIR 1, 2 ir 179 straipsnius.

160 Trečia, iš 2018 m. gegužės 29 d. Belgijos federalinio parlamento priimto įstatymo – *Loi fixant les conditions du passage à l'assujettissement à l'impôt des sociétés d'entreprises portuaires* (Įstatymas, kuriuo nustatytos perėjimo prie uostų įmonių apmokestinimo pelno mokesčiu sąlygos) (2018 m. birželio 11 d., *Moniteur Belge*, p. 48409) – matyti, kad, siekiant laikytis ginčijamo sprendimo ir panaikinti besąlyginį uostų atleidimą nuo PM, Komisijos laikomą valstybės pagalba, šio įstatymo 2 straipsnyje numatyta, kad „[CIR] 180 straipsnio pirmos pastraipos 2 dalis panaikinama“. Todėl reikia konstatuoti, kad, kaip per posėdį tvirtino Komisija, anot Belgijos įstatymų leidėjo, pakanka tik panaikinti CIR 180 straipsnio 2 dalyje numatytą atleidimą nuo mokesčio, kad uostai būtų apmokestinami PM, o tai reiškia, kad, nesant šio atleidimo, uostai būtų įprastai ar automatiškai apmokestinami PM.

161 Ketvirta, iš CIR 180–182 straipsnių formuluotės ir logikos matyti, kad 180 straipsnyje numatyta besąlyginė nuo PM nukrypti leidžianti nuostata, nes, skirtingai nei 181 ir 182 straipsniuose, jame nurodytų subjektų neapmokestinimas PM nesiejamas su jokia kita sąlyga. Iš tiesų, pirma, CIR 181 straipsnyje numatyta, kad „[PM] taip pat neapmokestinamos pelno nesiekiančios asociacijos ir kiti pelno nesiekiantys juridiniai asmenys“, kurie vykdo tam tikrą jame nurodytą visuotinės svarbos veiklą, kaip antai paramą šeimoms ar švietimui. Antra, CIR 182 straipsnyje numatyta, kad „[n]e pelno asociacijų ir kitų pelno nesiekiančių juridinių asmenų komercinio pobūdžio veikla nelaikoma: 1) pavieniai ar išimtiniai sandoriai; 2) lėšų, surinktų vykdant savo teisės aktais nustatytą misiją, investavimas; 3) veikla, tik atsitiktinai apimanti pramoninę, komercinę ar žemės ūkio veiklą arba nenaudojanti pramoninių ar komercinių metodų“. Tačiau CIR 180 straipsnyje tik numatyta, kad „pelno mokesčiu neapmokestinami“ jame nurodyti subjektai, netaikant kitos sąlygos, susijusios su pelno nesiekimu ar šių subjektų vykdomos komercinės veiklos atsitiktiniu pobūdžiu.

162 Ši logika matyti ir CIR 220 straipsnyje, kuriame numatyta, kad „[j]uridinių asmenų mokesčiu apmokestinami: 1) valstybė, bendruomenės, regionai, provincijos, aglomeracijos, savivaldybių federacijos, savivaldybės, visuomeniniai socialinės paramos centrai, <…> taip pat viešosios religinės įstaigos, pagalbos, policijos zonos, polderiai ir jų statiniai; 2) juridiniai asmenys, kurie pagal 180 straipsnį neapmokestinami pelno mokesčiu; 3) juridiniai asmenys, kurių registruota buveinė, pagrindinė verslo vieta arba valdymo ar administracinis centras yra Belgijoje ir kurie nevykdo veiklos ar sandorių, kuriais siekiama pelno, arba kuriems netaikomas pelno mokestis pagal 181 ir 182 straipsnius“. Iš tiesų, nebent būtų paneigtas bet koks CIR 220 straipsnio 2 dalies veiksmingumas ir manoma, kad ši nuostata, kaip ir CIR 180 straipsnis, yra tik deklaratyvi, iš šios nuostatos taip pat matyti, kad jeigu nebūtų CIR 180 straipsnio 2 dalyje numatyto atleidimo nuo mokesčio, uostai iš esmės būtų apmokestinami PM, nebent jie galėtų įrodyti, kad neužsiima eksploatavimu ar kita komercinio pobūdžio veikla, arba atitinka kitas CIR 181 ir 182 straipsnių sąlygas.

163 Taigi, atsižvelgiant į visus šiuos argumentus, reikia konstatuoti, kad Komisija ginčijamame sprendime teisingai nusprendė, jog nagrinėjant atrankumą atskaitos sistemą šiuo atveju sudaro CIR 1 ir 2 straipsniai, o CIR 180 straipsnio 2 dalis yra nuo jos nukrypti leidžianti nuostata, kiek pagal šią nuostatą uostai besąlygiškai atleidžiami nuo PM, nors jie užsiima eksploatavimu ar kita komercinio pobūdžio veikla pagal CIR 2 straipsnio 5 dalies a punktą.

164 Vadinasi, pirmąjį kaltinimą reikia atmesti kaip nepagrįstą.

– Dėl kaltinimo, grindžiamo tuo, kad uostų ir PM apmokestinamų subjektų padėtis nėra panaši

165 Ieškovės tvirtina, kad uosto administracijos padėtis nėra tokia pati kaip kitų subjektų, apmokestinamų PM, priešingai, nei Komisija konstatavo ginčijamo sprendimo 90 konstatuojamojoje dalyje. Jai taikoma skirtinga teisinė ir faktinė tvarka nei kitiems subjektams ir jos priklauso viešosios valdžios institucijoms, kurioms pavesta vykdyti viešosios teisės užduotis. Be to, uostų administracija negali laisvai naudoti turimų lėšų, kad optimizuotų savo veiklą, o tai iš esmės gali daryti kiti subjektai, apmokestinami PM, kaip antai pelno nesiekiančios asociacijos, kai užsiima komercinio pobūdžio veikla.

166 Anot ieškovių, juridiniams asmenims, apmokestinamiems JAM, būdinga, pirma, tai, kad jie neužsiima eksploatavimu ar kita komercinio pobūdžio veikla, arba, antra, tai, kad jie siekia didesnio tikslo nei jų pačių ar jų akcininkų interesai. Priešingai, nei tvirtina Komisija, uostų teisinė forma nėra lemiama, o pelno nesiekimas yra svarbus veiksnys atskiriant PM ir JAM. Iš tiesų socialinės paskirties bendrovės, neturinčios tikslo paskirstyti pelną, gali būti apmokestinamos JAM.

167 Be to, ieškovės tvirtina, kad netaiko pramoninių ir komercinių metodų, vykdydamos savo veiklą, kaip tai suprantama pagal CIR 182 straipsnio 3 dalį. Šiuo aspektu reikia atsižvelgti į tai, pirma, kad didžioji dalis uostų gaunamų pajamų nėra nulemta pasiūlos ir paklausos principų, antra, jų kompensacijos yra atlygintino pobūdžio ir iš esmės jomis siekiama tik padengti tam tikrų paslaugų teikimo sąnaudas, nesiekiant kuo didesnio pelno, trečia, jos nepasirenka uosto, kurį turi valdyti, ir negali apriboti savo paslaugų teikimo tik pelningiausiems vartotojams, ketvirta, jų pajamos nebūtinai yra naudojamos jų efektyvumui ar jų pačių rezultatams padidinti, penkta, jų investicijas lemia ilgalaikės makroekonominės perspektyvos, o ne tik mikroekonominiai rezultatai trumpuoju ar vidutiniu laikotarpiu, ir, šešta, tik jos yra kompetentingos vykdyti uosto administracinius įgaliojimus, kurie negali būti perleidžiami. Taigi pelno nesiekimas ir pramoninių ar komercinių metodų netaikymas pateisina tai, kad uostai yra apmokestinami JAM, o ne PM.

168 Belgijos Karalystė, remdamasi 2011 m. rugsėjo 8 d. Sprendimu *Paint Graphos ir kt.* (C-78/08–C-80/08, EU:C:2011:550), taip pat tvirtina, kad, atsižvelgiant į PM sistemos tikslus, uostų faktinė ir teisinė padėtis nėra panaši į pelno siekiančių bendrovių, apmokestinamų šiuo mokesčiu, padėtį. Šiuo klausimu ji pažymi, kad 1999 m. kovo 2 d. Nutarime dėl jūrų uostų politikos ir valdymo nenurodyta, jog uostai turi siekti pelno.

169 Komisija ginčija šiuos argumentus.

170 Šiuo klausimu reikia priminti, jog remiantis jurisprudencija, kad nacionalinė mokesčių priemonė būtų klasifikuojama kaip „atrankioji“, Komisija pirmiausia turi nustatyti atitinkamoje valstybėje narėje taikomą bendrą arba „įprastą“ mokesčių sistemą ir antrame etape įrodyti, kad atitinkama mokestine priemone nukrypstama nuo tos bendros sistemos, nes pagal ją diferencijuojami ūkio subjektai, kurių faktinė ir teisinė padėtis, atsižvelgiant į tos bendros sistemos tikslą, yra panaši (2011 m. rugsėjo 8 d. Sprendimo *Paint Graphos ir kt.*, C-78/08–C-80/08, EU:C:2011:550, 49 punktas; 2016 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Komisija / World Duty Free Group ir kt.*, C-20/15 P ir C-21/15 P, EU:C:2016:981, 57 punktas ir 2018 m. gruodžio 19 d. Sprendimo *A-Braerei*, C-374/17, EU:C:2018:1024, 36 punktas).

171 Taigi svarbu nustatyti, ar toks atleidimas nuo mokesčio, kaip numatyta CIR 180 straipsnio 2 dalyje, gali būti palankesnis tam tikroms įmonėms, palyginti su kitomis įmonėmis, kurių faktinė ir teisinė padėtis, atsižvelgiant į bendros sistemos tikslą, yra panaši.

172 Šiuo klausimu Komisija ginčijamo sprendimo 97 ir 98 konstatuojamosiose dalyse nurodė: kad ir kokia būtų pasirinkta atskaitos sistema (PM arba juridinių asmenų rezidentų pajamų apmokestinimas apskritai), pajamų mokesčio tikslas yra apmokestinti pajamas, o atsižvelgiant į šį tikslą, visų įmonių, kiek tai susiję su jų ekonominės veiklos pelnu, faktinė ir teisinė padėtis yra tokia pati.

173 Vis dėlto, anot Belgijos Karalystės, uostų padėtis nėra panaši į PM apmokestinamų bendrovių padėtį, nes, net darant prielaidą, kad jie užsiima komercinio pobūdžio veikla pagal CIR 2 straipsnio 5 dalį, jie turi tam tikrų savybių, pavyzdžiui, pelno nesiekimą vykdant veiklą, savo veikimo būdą, teisinę formą arba konkurencijos su privačiu sektoriumi nebuvimą, skiriančių juos nuo šių bendrovių.

174 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad, priešingai, nei tvirtina Komisija, negalima manyti, kad uostai būtinai turi turėti tokių pačių savybių kaip kooperatyvai, nagrinėti byloje, kurioje priimtas 2011 m. rugsėjo 8 d. Sprendimas *Paint Graphos ir kt.* (C-78/08–C-80/08, EU:C:2011:550), pavyzdžiui, asmens pirmenybės principą ar taisyklę „vienas asmuo, vienas balsas“, kad juos šiuo atveju būtų galima skirti nuo bendrovių, apmokestinamų PM.

175 Iš tiesų pagal jurisprudenciją Komisija turi nustatyti, kad nagrinėjama priemonė *a priori* yra atrankioji (šiuo klausimu žr. 2011 m. rugsėjo 8 d. Sprendimo *Komisija / Nyderlandai*, C-279/08 P, EU:C:2011:551, 62 punktą), o tai reiškia, kad šiuo atveju ji turi patikrinti, ar, nepaisant kai kurių ypatingų jiems būdingų savybių, uostų faktinė ir teisinė padėtis yra panaši į PM apmokestinamų bendrovių, atsižvelgiant į atskaitos sistemos tikslus.

176 Vis dėlto reikia pažymėti, kad šiuo tikslu taikomas atskyrimo kriterijus, siekiant įvertinti uostų ir PM apmokestinamų bendrovių padėties panašumą, turi būti pagrįstas reikšmingomis ir nuosekliomis savybėmis, atsižvelgiant į atskaitos sistemos tikslus (šiuo klausimu žr. 2018 m. balandžio 26 d. Sprendimo *ANGED*, C-233/16, EU:C:2018:280, 52–56 punktus).

177 Šiuo atveju nė viena iš ieškovių ir Belgijos Karalystės nurodytų uostų savybių – darant prielaidą, kad jos nustatytos – nėra reikšminga ir nuosekli, atsižvelgiant į pajamų mokesčio tikslą, kaip rodo jo pavadinimas, apmokestinti juridinių asmenų rezidentų pajamas ir, kalbant konkrečiai apie „bendroves“, užsiimančias eksploatavimu ar kita komercinio pobūdžio veikla, apmokestinti jų iš šios veiklos gautą pelną.

178 Iš tiesų, pirma, dėl to, kad uostai nesiekia pelno ir reinvestuoja visą pelną į uosto infrastruktūrą, siekdami vykdyti visuotinės svarbos užduotis, reikia priminti, kad, kaip nurodė Komisija, visuotinės svarbos tikslai, kuriais šiuo atveju remiamasi, yra susiję su uostų ekonomine veikla, o ne su jų neekonomine visuotinės svarbos veikla (žr. šio sprendimo 53 punktą). Šie tikslai iš esmės yra skirti skatinti ieškovių ir Flandrijos regiono ekonominei plėtrai ir užimtumui. Taigi reikia konstatuoti, kad, kaip Komisija nurodė ginčijamo sprendimo 103 konstatuojamojoje dalyje, kitos įmonės taip pat reinvestuoja savo pelną, siekia tikslų, viršijančių jų individualius interesus, ar daro poveikį ekonomikai, viršijantį jų individualius interesus, tačiau dėl šių priežasčių nėra atleistos nuo PM – to neginčija nei ieškovės, nei Belgijos Karalystė.

179 Taigi, net darant prielaidą, kad pelno nesiekimas yra pagrindinė uostų savybė ir kad atskyrimo kriterijus, pagrįstas šia savybe, galėtų kartu su kitais veiksniais, kaip antai nurodytais CIR 182 straipsnyje, būti svarbus norint nustatyti, ar juridinis asmuo rezidentas turi būti apmokestinamas PM arba JAM, reikia konstatuoti, kad, siekiant įvertinti uostų ir PM apmokestinamų bendrovių padėties panašumą, vien šis kriterijus nėra tinkamas ir nuoseklus, atsižvelgiant į pajamų apmokestinimo tikslą, siekiamą nagrinėjama sistema.

180 Šiuo atžvilgiu ieškovės ir Belgijos Karalystė negali veiksmingai remtis 2006 m. birželio 21 d. Briuselio apeliacinio teismo sprendimu *Oxfam Magasins du monde*, nurodytu per posėdį ir Belgijos Karalystės rašytinėse pastabose. Iš tiesų šioje byloje Briuselio apeliacinis teismas konstatavo, kad *ASBL Oxfam* turėjo būti apmokestinta JAM, kiek jos sąžiningos prekybos produktų pardavimas mugėse ar turguose nebuvo komercinio pobūdžio veikla, nes jai nebuvo taikomi pramoniniai ar komerciniai metodai, kaip jie suprantami pagal CIR 182 straipsnio 3 dalį.

181 CIR 182 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad „pelno nesiekiančių asociacijų ir kitų pelno nesiekiančių juridinių asmenų komercinio pobūdžio veikla nelaikoma: <…> 3) veikla, tik atsitiktinai apimanti pramoninę, komercinę ar žemės ūkio veiklą arba nenaudojanti pramoninių ar komercinių metodų“. Taigi šiame straipsnyje numatytos dvi atskiros prielaidos, kurioms esant pelno nesiekiančių juridinių asmenų veikla nelaikoma komercinio pobūdžio veikla pagal CIR 2 straipsnio 5 dalį, t. y. pirma, veikla tik atsitiktinai apima pramoninę, komercinę ar žemės ūkio veiklą ir, antra, nenaudojami pramoniniai ar komerciniai metodai. Kaip teisingai tvirtina Komisija, byla, kurioje priimtas 2006 m. birželio 21 d. Briuselio apeliacinio teismo sprendimas *Oxfam Magasins du monde*, buvo susijusi tik su antra prielaida, t. y. ar asociacija naudojo pramoninius ar komercinius metodus.

182 Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad pagal CIR komentarą 182/10 juridinis asmuo naudoja pramoninius ir komercinius metodus, kai vykdo veiklą, turėdamas ekonominį tikslą, organizaciją ar strategiją, ir naudoja valdymo metodus, kurie iš esmės grindžiami sąnaudų, pajamų ir pelningumo sąvokomis.

183 Vis dėlto, kalbant apie ieškoves, kaip per posėdį pažymėjo Komisija, negalima laikyti, kad jos netaiko pramoninių ar komercinių metodų pagal CIR 182 straipsnio 3 dalį, kaip byloje *Oxfam*, nurodytoje šio sprendimo 180 punkte. Iš tiesų, kaip per posėdį priminė Komisija, uostai rengia verslo planą, turi struktūrizuotą įmonės politiką, taip pat personalo tarnybą. Net darant prielaidą, kaip tvirtina ieškovės, kad jų gaunamomis kompensacijomis tik siekiama padengti tam tikrų paslaugų teikimo išlaidas, nenumatant jokios pelno normos, iš pačių 1999 m. kovo 2 d. Nutarimo dėl jūrų uostų politikos ir valdymo, Komisijos nurodyto ginčijamo sprendimo 46 konstatuojamojoje dalyje, sąlygų matyti, kad jų veikla apima pramoninių ar komercinių metodų naudojimą. Galiausiai taip pat neatrodo, kad jų veikla tik atsitiktinai yra pramoninė arba komercinė, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, o tai reiškia, kad jiems taip pat netaikytina pirmoji prielaida, nurodyta CIR 182 straipsnio 3 dalyje.

184 Bet kuriuo atveju, net darant prielaidą, kad uostai nesiekia pelno, jiems taikomas atleidimas nuo mokesčio yra pagrįstas ne CIR 182 straipsnio 3 dalimi, o CIR 180 straipsnio 2 dalimi, ir iš bylos medžiagos nematyti, kad Belgijos teisės aktų leidėjas dėl uostų būtų atlikęs konkretų CIR 182 straipsnio 3 dalyje nurodytų sąlygų vertinimą. Priešingai, iš šio sprendimo 156–163 punktų matyti, kad jeigu nebūtų šio atleidimo nuo mokesčio, jie įprastai turėtų būti apmokestinami PM pagal kriterijus, numatytus CIR 1 ir 2 straipsniuose.

185 Antra, dėl skiriamojo kriterijaus, pagrįsto uostų teisine forma ar teisiniu statusu, reikia pažymėti, pirma, kad pagal Belgijos mokesčių administratoriaus komentarą 179/16, nurodytą ginčijamo sprendimo 86 konstatuojamojoje dalyje, dauguma Belgijos uostų dėl jų teisinės formos (akcinės bendrovės, uždarosios akcinės bendrovės arba autonominės municipalinės direkcijos) taip pat iš esmės turėtų būti apmokestinami PM, nes apskritai jie užsiima kokiu nors pramoniniu ar komerciniu eksploatavimu arba veikla, kuria siekiama pelno, arba abiem, ir visas jų realizuotas pelnas turi būti laikomas gautu iš šios veiklos. Antra, iš ginčijamo sprendimo 103 konstatuojamosios dalies matyti, o šalys to neginčija, kad subjektai, kurie nėra valstybės institucijos (kaip pelno nesiekiančios asociacijos), gali būti apmokestinami JAM, o tai reiškia, kad priklausymas viešajai sričiai taip pat nėra tinkamas kriterijus, atsižvelgiant į nacionalines taisykles. Be to, šios asociacijos, nepaisant jų įstatuose numatyto su pelno siekimu nesusijusio tikslo, gali būti apmokestinamos PM pagal bendruosius kriterijus, jeigu jos vykdo eksploatavimo ar kitą komercinio pobūdžio veiklą.

186 Be to, šiuo klausimu reikia pažymėti, kad, kaip ginčijamo sprendimo 98 konstatuojamojoje dalyje nurodė Komisija, pagal jurisprudenciją atleidimas nuo mokesčių atsižvelgiant į įmonės teisinę formą ir sektorius, kuriuose ši įmonė vykdo veiklą, suteikiamas dėl įstatymų leidėjo tikslo taikyti lengvatas organizacijoms, kurias jis laiko socialiai nusipelniusiomis, apskritai yra vertinamas kaip atrankusis (šiuo klausimu žr. 2006 m. sausio 10 d. Sprendimo *Cassa di Risparmio di Firenze ir kt.*, C-222/04, EU:C:2006:8, 136–138 punktus).

187 Trečia, taip pat negalima pritarti Belgijos Karalystės teiginiui, pirmą kartą nurodytam atsakant į proceso organizavimo priemonę, kad Belgijos įstatymų leidėjas, atsižvelgdamas į reguliavimo sistemą, pagal kurią organizuojama uostų veikla įvairiuose šalies regionuose, galėjo teisėtai manyti, kad jie, remdamiesi jų veiklą reglamentuojančiomis nuostatomis, neužsiima eksploatavimo ar komercinio pobūdžio veikla, konkuruojančia su privačiu sektoriumi, o tai pateisino visų jų apmokestinimą JAM.

188 Iš tiesų iš visų įrodymų, kuriuos Komisija pateikė vykstant administracinei procedūrai ir nagrinėjant bylą Bendrajame Teisme, matyti, kad, nesant CIR 180 straipsnio 2 dalies, uostai iš esmės turėtų būti apmokestinami PM (žr. šio sprendimo 156–163 punktus). Taigi, kiek jie užsiima eksploatavimo ar kita komercine veikla, kaip ji suprantama pagal CIR 2 straipsnio 5 dalį, jų faktinė ir teisinė padėtis yra panaši į bendrovių, kurioms taikomas PM, padėtį, kiek tai susiję su jų pelnu iš šios veiklos, ir jų atleidimas nuo mokesčio pagal CIR 180 straipsnio 2 dalį yra skirtingas vertinimas, kuris iš esmės gali būti laikomas diskriminaciniu (žr. šio sprendimo 126 punkte nurodytą jurisprudenciją).

189 Vis dėlto šiuo klausimu Belgijos Karalystė remiasi 2016 m. gruodžio 1 d. Belgijos Konstitucinio Teismo sprendimu Nr. 151/2016, kuriuo pripažintas įstatymų leidėjo pasirinkimo ir toliau CIR 180 straipsnio 2 dalyje nurodytus uostus apmokestinti JAM teisėtumas. Šiame sprendime nagrinėdamas savivaldybių grupių, neseniai apmokestintų PM, pateiktą skundą Konstitucinis Teismas iš tiesų nurodė:

„Priešingai nei savivaldybių grupės, kitos bendradarbiavimo struktūros ir projektų asociacijos, kurios gali apimti plačią veiklos sritį, galinčią konkuruoti su privačiomis įmonėmis, konkretūs viešieji ūkio subjektai, nurodyti [CIR] 180 straipsnio 2–13 dalyse, vykdo veiklą, kuri nekonkuruoja su privačiomis įmonėmis, arba kuri priskirtina ypatingam visuomenės interesui. Todėl įstatymų leidėjas galėjo manyti, kad jiems turėtų būti taikomas specialus mokestinis režimas. Skirtingas vertinimas nėra nepagrįstas.“

190 Vis dėlto, kaip Komisija nurodė ginčijamo sprendimo 102 konstatuojamojoje dalyje, 2016 m. gruodžio 1 d. Belgijos Konstitucinio Teismo sprendimas Nr. 151/2016 yra susijęs ne su uostų atleidimu nuo PM, atsižvelgiant į valstybės pagalbos teisę, o su savivaldybių grupių, bendradarbiavimo struktūrų ir projektų asociacijų apmokestinimo PM vertinimu, atsižvelgiant į lygybės ir nediskriminavimo principus. Tačiau diskriminacijos nebuvimas pagal nacionalinę teisę nebūtinai reiškia, kad nėra atrankumo, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį.

191 Bet kuriuo atveju, darant prielaidą, kad paskiausiai nurodytam Belgijos Karalystės teiginiui (žr. šio sprendimo 187 punktą) būtų galima pritarti, tai reikštų, kad Belgijos mokesčių sistema yra nustatyta taip, kad įstatymų leidėjas savo nuožiūra gali nuspręsti, jog kai kurie subjektai neapmokestinami PM, nors jie iš esmės yra „bendrovės“, užsiimančios eksploatavimo ar kita komercinio pobūdžio veikla, kaip tai suprantama pagal CIR 2 straipsnio 5 dalį. Tačiau pagal jurisprudenciją, jeigu kompetentingos institucijos turi plačią diskreciją nustatyti suteikiamos priemonės gavėjus ir sąlygas pagal kriterijus, kurie yra nebūdingi mokesčių sistemai, kaip antai darbo vietų išsaugojimas ar konkurencijos su privačiu sektoriumi nebuvimas, turi būti laikoma, kad įgyvendinant šią diskreciją palankiau vertinamos „tam tikros įmonės arba tam tikrų prekių gamyba“, palyginti su kitomis, kurių faktinė ir teisinė padėtis, atsižvelgiant į siekiamą tikslą, yra panaši (šiuo klausimu žr. 2013 m. liepos 18 d. Sprendimo *P*, C-6/12, EU:C:2013:525, 27 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

192 Taigi, darytina išvada, kad Komisija ginčijamo sprendimo 97–99 konstatuojamosiose dalyse teisingai nustatė, kad nagrinėjama priemonė *prima facie* yra atrankioji, nes ja nukrypstama nuo atskaitos sistemos, nustatytos CIR 1 ir 2 straipsniuose, ir pagal ją skirtingai vertinami uostai ir PM apmokestinamos bendrovės, nors, atsižvelgiant į šios atskaitos sistemos tikslą, jų faktinė ir teisinė padėtis yra panaši.

Dėl priemonės atrankumo tuo atveju, jeigu CIR 180 straipsnio 2 dalis formaliai nėra nuo atskaitos sistemos nukrypti leidžianti nuostata

193 Papildomai tikslinga išnagrinėti antrąją prielaidą, kurią Komisija nurodė ginčijamame sprendime, siekdama nustatyti nagrinėjamos priemonės atrankumą. Remiantis šia prielaida, CIR 1 ir 2 straipsniai yra teisinis pagrindas, kuriuo remiantis uostai nemoka PM, t. y. CIR 180 straipsnio 2 dalis formaliai nėra nuo atskaitos sistemos nukrypti leidžianti nuostata (žr. šio sprendimo 115 ir 116 punktus).

194 Šiuo atžvilgiu, net darant prielaidą, kad, kaip tvirtina ieškovės ir Belgijos Karalystė, CIR 180 straipsnio 2 dalis nėra nuo atskaitos sistemos nukrypti leidžianti nuostata, t. y. JAM yra atitinkama atskaitos sistema tokiems subjektams kaip ieškovės, reikia pažymėti, kad, kaip ginčijamo sprendimo 90 konstatuojamojoje dalyje nurodė Komisija, pati Belgijos pajamų apmokestinimo sistema yra atrankioji, nes pagal ją palankiau vertinamos „tam tikros įmonės“, t. y. uostai, nors jų faktinė ir teisinė padėtis, palyginti su kitomis PM apmokestinamomis įmonėmis, yra panaši, kiek tai susiję su jų ekonominės veiklos pelno apmokestinimu (šiuo klausimu žr. 2011 m. lapkričio 15 d. Sprendimo *Komisija ir Ispanija / Government of Gibraltar ir Jungtinė Karalystė*, C-106/09 P ir C-107/09 P, EU:C:2011:732, 101–107 punktus ir 2016 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Komisija / World Duty Free Group ir kt.*, C-20/15 P ir C-21/15 P, EU:C:2016:981, 76–79 punktus).

195 Iš tiesų reikia priminti, kad pagal jurisprudenciją ne visada būtina, jog priemonė būtų nuo bendros mokesčių sistemos nukrypti leidžianti nuostata, kad būtų galima patvirtinti, kad ji yra atrankioji, net jeigu iš esmės tai yra tinkamas kriterijus šiuo klausimu (žr. šio sprendimo 132–134 punktuose nurodytą jurisprudenciją).

196 Vis dėlto pagal suformuotą jurisprudenciją vien dėl to, kad tik mokesčių mokėtojams, atitinkantiems priemonės taikymo sąlygas, gali būti taikoma ta priemonė, ji negali būti laikoma atrankiąja (2016 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Komisija / World Duty Free Group ir kt.*, C-20/15 P ir C-21/15 P, EU:C:2016:981, 59 punktas ir 2018 m. gruodžio 19 d. Sprendimo *A-Braerei*, C-374/17, EU:C:2018:1024, 24 punktas).

197 Būtent todėl, kai neįmanoma nustatyti nuo bendros mokesčių sistemos nukrypti leidžiančios nuostatos, norint pripažinti, kad pagal šią sistemą nustatytais apmokestinimo bazės kriterijais suteikiamas atrankusis pranašumas, jie turi būti tokie, kad pagalbą gaunančios įmonės dėl joms būdingų požymių būtų apibrėžiamos kaip privilegijuota kategorija, kad būtų galima daryti išvadą, jog tokia sistema palaikomos „tam tikros“ įmonės ar „tam tikrų“ prekių gamyba, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį (2011 m. lapkričio 15 d. Sprendimo *Komisija ir Ispanija / Government of Gibraltar ir Jungtinė Karalystė*, C-106/09 P ir C-107/09 P, EU:C:2011:732, 104 punktas).

198 Taigi šiuo atveju, kaip Komisija pažymėjo per posėdį, net darant prielaidą, kad CIR 180 straipsnio 2 dalimi nėra nukrypstama nuo atskaitos sistemos, nustatytos CIR 1 ir 2 straipsniuose, šioje nuostatoje nurodyti tam tikri konkretūs subjektai, visų pirma uostai, ir taip jie besąlygiškai atleisti nuo PM, nors jų padėtis, kiek tai susiję su „ekonominės veiklos“ pelnu, yra panaši į kitų įmonių (juridinių asmenų rezidentų), apmokestinamų PM, padėtį. Todėl šiose nuostatose uostai yra nurodyti kaip privilegijuota kategorija dėl jų savybių ir veiklos sektoriaus, kuriam jie priklauso.

199 Vadinasi, ginčijamo sprendimo 90 ir 91 konstatuojamosiose dalyse Komisija galėjo teisingai nuspręsti, kad net jeigu 1 ir 2 straipsniai yra uostų neapmokestinimo PM teisinis pagrindas, šis neapmokestinimas yra *a priori* atrankioji priemonė, kiek tai susiję su uostų ekonomine veikla.

200 Taip pat reikia patikrinti, ar pagal šio sprendimo 130 punkte primintą jurisprudenciją nagrinėjama priemonė, nors ji yra *prima facie* atrankioji, kad ir kokia būtų prielaida šiuo klausimu dėl atskaitos sistemos, vis dėlto gali būti pateisinama mokesčių sistemos, kurios dalis ji yra, pobūdžiu ar logika, kaip teigia ieškovės ir Belgijos Karalystė.

Dėl kaltinimo, grindžiamo pateisinimu mokesčių sistemos pobūdžiu ar logika

201 Nurodydamos trečiąjį ieškinio pagrindą ieškovės papildomai teigia, kad darant prielaidą, jog uostų administracijos apmokestinimas JAM yra nuo atskaitos sistemos nukrypti leidžianti nuostata, ji gali būti pateisinta Belgijos pajamų apmokestinimo sistemos pobūdžiu ir struktūra.

202 Ieškovės pažymi, kad bendra Belgijos mokesčių sistemos darna lemia tai, jog viešosios valdžios institucijos neapmokestinamos PM, t. y. mokesčiu, kuriuo apmokestinamas pelnas. Juridiniai asmenys, nurodyti CIR 180 straipsnyje, įskaitant Belgijos uostus, neapmokestinami PM, nes jie nesiekia pelno ir priklauso valstybės institucijoms. Be to, jie neveikia siekdami kuo didesnio pelno, o turi reinvestuoti galimą pelną į viešąją infrastruktūrą. Todėl logiška, kad uosto administracija apmokestinama JAM, o ne PM.

203 Galiausiai, anot ieškovių, uostų administracijos apmokestinimas PM turėtų baudžiamąjį ir diskriminacinį poveikį, nes neproporcingai padidėtų uostų administracijos mokesčių našta. Iš tiesų dėl apmokestinimo PM uostai galėtų atskaityti tik išlaidas, būdingas įmonės veiklai ir skirtas apmokestinamosioms pajamoms gauti ar išlaikyti. Taigi uostų patiriamos išlaidos dėl visuotinės svarbos priežasčių nebūtų priskiriamos prie leidžiamų atskaitymų pagal CIR 49 straipsnį ir būtų pridėtos prie apskaitinio pelno kaip „neleistinos išlaidos“. Be to, egzistuotų rizika, kad tokios išlaidos būtų apmokestinamos kaip „neįprastos ar neatlygintinos išmokos“, kaip tai suprantama pagal CIR 26 straipsnį. Taigi uostų administracijos apmokestinimas PM lemtų diskriminavimą, nes subjektai, kurių padėtis yra skirtinga, būtų vertinami vienodai.

204 Belgijos Karalystė taip pat pažymi, kad net jeigu CIR 180 straipsnio 2 dalyje nustatyta nukrypti leidžianti nuostata Belgijos uostų administracijos naudai, o ji tai aršiai ginčija, ji galėtų būti pateisinta Belgijos pajamų apmokestinimo sistemos pobūdžiu ir bendra struktūra. Belgijos pajamų apmokestinimo sistemos logika iš tiesų pagrįsta komercinių įmonių, siekiančių pelno, ir subjektų, veikiančių visuomenės labui, atskyrimu. Uostų administracijos, kuri yra viešosios teisės reglamentuojama įstaiga, vykdanti visuotinės svarbos užduotis, anksčiau patikėtas vietos valdžios institucijoms, neapmokestinimas PM yra tik šio principo taikymas.

205 Komisija ginčija šiuos argumentus.

206 Šiuo atžvilgiu reikia pažymėti, kad nurodant šį kaltinimą Belgijos Karalystės pateikti argumentai didele dalimi sutampa su argumentais, nagrinėtais dėl kaltinimo, grindžiamo tuo, kad uostų ir PM apmokestinamų įmonių padėtis nėra panaši (žr. šio sprendimo 173–190 punktus).

207 Vis dėlto reikia priminti, kad pagal jurisprudenciją priemonę, kuria nustatyta bendros mokesčių sistemos taikymo išimtis, gali pagrįsti mokesčių sistemos pobūdis ir bendra struktūra, jeigu atitinkama valstybė narė gali įrodyti, kad ši priemonė kyla tiesiogiai iš jos mokesčių sistemos pagrindinių ar svarbiausių principų. Šiuo atžvilgiu reikia atskirti, pirma, konkrečios mokesčių sistemos tikslus ir su ja nesusijusius tikslus ir, antra, pačiai mokesčių sistemai būdingus mechanizmus, kurie yra būtini tiems

tikslams pasiekti (2006 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Portugalija / Komisija*, C-88/03, EU:C:2006:511, 81 punktas; 2011 m. rugsėjo 8 d. Sprendimo *Paint Graphos ir kt.*, C-78/08–C-80/08, EU:C:2011:550, 69 punktas ir 2018 m. gruodžio 19 d. Sprendimo *A-Braerei*, C-374/17, EU:C:2018:1024, 48 punktas).

208 Taigi, nors Teisingumo Teismas savo jurisprudencijoje pripažino, kad atitinkamai bendrai mokesčių sistemai būdingi tikslai, pavyzdžiui, kuriais siekiama išvengti dvigubo apmokestinimo ar užkirsti kelią piktnaudžiavimui, gali pateisinti *a priori* atrankiąją mokesčių tvarką (šiuo klausimu žr. 2004 m. balandžio 29 d. Sprendimo *GIL Insurance ir kt.*, C-308/01, EU:C:2004:252, 74–76 punktus; 2011 m. rugsėjo 8 d. Sprendimo *Paint Graphos ir kt.*, C-78/08–C-80/08, EU:C:2011:550, 64–76 punktus ir 2018 m. gruodžio 19 d. Sprendimo *A-Brauerei*, C-374/17, EU:C:2018:1024, 50–53 punktus), jis nuolat atsisakė pripažinti, kad su mokesčių sistema nesusiję tikslai, pavyzdžiui, siekis išlaikyti tarptautinį konkurencingumą ar išsaugoti užimtumą tam tikruose sektoriuose, arba paskatinti socialiai nusipelniusias organizacijas, galėtų pateisinti *a priori* atrankiąją priemonę ir dėl to jai nebūtų taikoma SESV 107 straipsnio 1 dalis (šiuo klausimu žr. 1999 m. birželio 17 d. Sprendimo *Belgija / Komisija*, C-75/97, EU:C:1999:311, 37–39 punktus; 2001 m. lapkričio 8 d. Sprendimo *Adria-Wien Pipeline ir Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke*, C-143/99, EU:C:2001:598, 54 punktą ir 2006 m. sausio 10 d. Sprendimo *Cassa di Risparmio di Firenze ir kt.*, C-222/04, EU:C:2006:8, 136–138 punktus).

209 Vis dėlto reikia konstatuoti, kad šiuo atveju visuotinės svarbos, pelno nesiekimo sąvokos, taip pat atitinkamų subjektų viešasis ar privatus pobūdis yra nesusiję su Belgijos pajamų apmokestinimo sistemos, kuri dėl PM ir JAM atskyrimo iš esmės pagrįsta sąvokos „bendrovė“ apibrėžtimi, pateikta CIR 2 straipsnio 5 dalyje, pobūdžiu ir logika (žr. šio sprendimo 148 punktą).

210 Taigi, Komisija nepadarė vertinimo klaidos, kai ginčijamo sprendimo 103 konstatuojamojoje dalyje nusprendė, kad dėl to, jog kriterijus, pagal kurį nustatomas apmokestinimas PM arba JAM, yra atitinkamo subjekto vykdoma „eksploatavimo“ arba „komercinio pobūdžio veikla“ (žr. CIR 2 straipsnį), pateiktų argumentų, kad uostai turi būti atleisti nuo PM, nes jie savo pelno nepaskirsto, o jį reinvestuoja, kad jų siekiamas tikslas viršija individualius interesus, kad pelno siekimas nėra nustatytas jų įstatuose, kad jie priklauso valdžios institucijoms ir vykdo visuotinės svarbos užduotis, nepakanka norint pateisinti palankesnį mokestinį režimą nei kitų bendrovių rezidenčių atveju, atsižvelgiant į mokesčių sistemos pagrindinius principus.

211 Bet kuriuo atveju, net jeigu Belgijos Karalystės nurodyti tikslai galėtų būti susiję su mokesčių sistemos pobūdžiu ar logika, reikia konstatuoti, kad jų nėra nuosekliai siekiama šiuo atveju nagrinėjama priemone (šiuo klausimu žr. 2008 m. gruodžio 22 d. Sprendimo *British Aggregates / Komisija*, C-487/06 P, EU:C:2008:757, 88 punktą ir 2011 m. rugsėjo 8 d. Sprendimo *Paint Graphos ir kt.*, C-78/08–C-80/08, EU:C:2011:550, 73 ir 74 punktus).

212 Iš tiesų, kaip Komisija konstatavo ginčijamo sprendimo 103 konstatuojamojoje dalyje, kitos įmonės taip pat reinvestuoja pelną, siekia tikslų, kurie viršija jų individualius interesus, arba turi poveikį ekonomikai, kuris viršija jų individualius interesus, tačiau dėl šių priežasčių jos neatleidžiamos nuo PM. Priešingai, valdžios institucijoms nepriklausantys subjektai (pvz., pelno nesiekiančios asociacijos) gali būti apmokestinami JAM, jeigu atitinka CIR 2 straipsnyje nustatytą pagrindinį kriterijų, todėl priklausymas viešajam sektoriui taip pat nėra tinkamas kriterijus, atsižvelgiant į nacionalines taisykles.

213 Galiausiai dėl ieškovių argumento, kad jų apmokestinimas PM turėtų baudžiamąjį ir diskriminacinį poveikį (žr. šio sprendimo 203 punktą), reikia pažymėti, kad, kaip ginčijamo sprendimo 105 konstatuojamojoje dalyje nurodė Komisija, uostų atleidimas nuo PM nėra susijęs su tuo, kad jų padėtis būtų finansiškai nepalanki pagal CIR 49 straipsnį, nes nagrinėjamas atleidimas nuo mokesčio susijęs su visu uždirbtu pelnu ir nėra taikomas tik pelnui dėl galimai neatskaitomų tam tikrų išlaidų pagal CIR 49 straipsnį. Todėl CIR 180 straipsnio 2 dalyje numatytas atleidimas nuo mokesčio nėra pateisinamas Belgijos mokesčių sistemos pagrindiniu principu, net jeigu CIR 49 straipsnis yra toks pagrindinis principas.

214 Atsižvelgiant į visa tai, kas nurodyta, Komisija nepadarė vertinimo klaidos, kai ginčijamame sprendime nusprendė, kad uostų atleidimas nuo PM jiems suteikė atrankųjį pranašumą, kaip jis suprantamas pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį.

215 Taigi reikia atmesti antrąjį ir trečiąjį ieškinio pagrindus.

Dėl ketvirtojo ieškinio pagrindo, pateikto jeigu nebūtų pritarta pirma nurodytiems pagrindams, grindžiamo prašymu nustatyti pereinamąjį laikotarpį

216 Jeigu nebūtų pritarta pirma nurodytiems pagrindams, ieškovės Bendrojo Teismo prašo nustatyti pereinamąjį laikotarpį, kol Komisija baigs tyrimą dėl įvairiems Sąjungos uostams taikomos mokesčių tvarkos, ir bet kuriuo atveju – vienų metų trukmės laikotarpį, kad jos galėtų prisitaikyti prie naujos padėties. Iš tiesų Nyderlandų uostų apmokestinimo atveju Komisija suteikė visus metus Nyderlandų teisės aktų leidėjui ir uostams prisitaikyti prie naujos padėties. Taip pat yra požymių, kad panašios priemonės yra taikomos ir kitose valstybėse narėse, o tai reiškia, kad taikant skirtingą vertinimą būtų pakenkta sąžiningos konkurencijos sąlygoms ir padidinta skirtingų valstybių narių uostų nelygybė.

217 Pirmiausia Belgijos Karalystė tvirtina, kad Komisija, atrankiuoju būdu atlikdama tam tikrus tyrimus tik kai kuriose valstybėse narėse, taip suteikė konkurencinį pranašumą Sąjungos uostų administracijoms, kurios neapmokestinamos jokia forma arba kitomis mokesčio formomis ir dėl kurių neatliekama jokio tyrimo. Antra, Belgijos Karalystė, nurodydama praktines galimybes pritaikyti Belgijos mokesčių teisės aktus ir remdamasi Nyderlandų pavyzdžiu, mano, kad Komisija neužtikrino sąžiningos konkurencijos sąlygų, atsisakydama nustatyti pereinamąjį šio prisitaikymo laikotarpį.

218 Komisija ginčija šiuos argumentus.

219 Pirmiausia reikia konstatuoti, kad šiuo ieškinio pagrindu ieškovės prašo Bendrojo Teismo nustatyti pereinamąjį laikotarpį, o ne panaikinti ginčijamą sprendimą dėl jame padarytos klaidos. Reikia priminti, kad, kaip nurodė Komisija, Bendrasis Teismas neturi jurisdikcijos duoti nurodymus Sąjungos institucijoms ar veikti vietoj jų vykdydamas teisėtumo kontrolę (šiuo klausimu žr. 2016 m. balandžio 22 d. Sprendimo *Italija ir Eurallumina / Komisija*, T-60/06 RENV II ir T-62/06 RENV II, EU:T:2016:233, 43 punktą ir 2016 m. gegužės 12 d. Sprendimo *Hamr – Sport / Komisija*, T-693/14, nepaskelbtas Rink., EU:T:2016:292, 91 punktą).

220 Vis dėlto dublike ieškovės teigia, kad Bendrojo Teismo kontrolės ribos neprieštarauja tam, kad Komisijos sprendimas būtų panaikintas dėl to, kad jame nenumatyta tinkama laikinoji priemonė. Todėl toks pagrindas galėtų būti suprantamas kaip iš esmės susijęs su vienodo požiūrio principo pažeidimu, dėl kurio ginčijamas sprendimas turėtų būti panaikintas, nes šiame sprendime nenurodytas pereinamasis laikotarpis, kuris sudarytų galimybę Belgijos Karalystei neapmokestinti Belgijos uostų PM, kol Komisija užbaigs tyrimą dėl įvairių uostų visose Sąjungos valstybėse narėse apmokestinimo tvarkos.

221 Šiuo klausimu, pirma, kadangi atrodo, kad ieškovės tvirtina, jog Komisija turėjo nustatyti vienų metų trukmės pereinamąjį laikotarpį kaip ir savo 2016 m. sausio 21 d. Sprendime (ES) 2016/634 dėl pagalbos priemonės Nr. SA.25338 (2014/C) (ex E 3/2008 ir ex CP 115/2004), kurią įgyvendino Nyderlandai – Valstybinių įmonių atleidimas nuo pelno mokesčio (OL L 113, 2016, p. 148), reikia konstatuoti, kad iš šio sprendimo rezoliucinės dalies nematyti, jog Komisija Nyderlandų Karalystei būtų nustačiusi pereinamąjį laikotarpį. Priešingai, šio sprendimo 2 straipsnyje numatyta, kad „Nyderlandai panaikina 1 straipsnyje nurodytą jūrų uostų atleidimą nuo pelno mokesčio per du mėnesius nuo pranešimo apie šį sprendimą dienos, o pakeista apmokestinimo pelno mokesčiu tvarka pradedama taikyti ne vėliau kaip kitais mokestiniais metais nuo šio sprendimo priėmimo“. Taigi pagal šį sprendimą Nyderlandų Karalystei nustatytos pareigos yra panašios į pareigas, nustatytas Belgijos Karalystei pagal ginčijamo sprendimo 2 straipsnį (žr. šio sprendimo 22 punktą), todėl šiuo klausimu negalima konstatuoti skirtingo požiūrio.

222 Antra, kadangi atrodo, kad ieškovės taip pat teigia, jog Komisija turėjo palaukti, kol baigs tyrimus dėl uostų apmokestinimo visose Sąjungos valstybėse narėse, kad nesukeltų papildomų konkurencijos iškraipymų, reikia konstatuoti, kad panašų argumentą Bendrasis Teismas nagrinėjo ir atmetė 2018 m. gegužės 31 d. Sprendime *Groningen Seaports ir kt. / Komisija* (T-160/16, nepaskelbtas Rink., EU:T:2018:317).

223 Šiame sprendime, priimtame dėl skundo, pateikto kai kurių Nyderlandų uostų dėl Sprendimo 2016/634 (žr. šio sprendimo 221 punktą), Bendrasis Teismas atmetė ieškovų argumentą, grindžiamą vienodo požiūrio principo pažeidimu, pirmiausia priminęs, kad pagal suformuotą jurisprudenciją vienodo požiūrio principo paisymas turi sietis su teisėtumo principu, o tai reiškia, kad niekas negali savo naudai remtis neteisėtumu, padarytu kitų naudai (žr. 2018 m. gegužės 31 d. Sprendimo *Groningen Seaports ir kt. / Komisija*, T-160/16, nepaskelbtas Rink., EU:T:2018:317, 116 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

224 Taigi, siekdamos ginčijamo sprendimo panaikinimo ieškovės negali remtis tuo, kad Komisija tuo pačiu metu nepaprašė kitų valstybių narių panaikinti jų uostams suteiktą pagalbą (šiuo klausimu žr. 2018 m. gegužės 31 d. Sprendimo *Groningen Seaports ir kt. / Komisija*, T-160/16, nepaskelbtas Rink., EU:T:2018:317, 117 punktą).

225 Bet kuriuo atveju reikia pažymėti, kad pagal suformuotą jurisprudenciją vienodo požiūrio ar nediskriminavimo principo laikymasis reikalauja, kad panašios situacijos nebūtų vertinamos skirtingai, o skirtingos – vienodai, išskyrus atvejus, kai toks vertinimas yra objektyviai pagrįstas. Suformuotoje jurisprudencijoje taip pat nustatyta, kad vienodo požiūrio principo pažeidimas dėl skirtingo vertinimo reiškia, kad atitinkamos situacijos yra panašios, atsižvelgiant į visas jų ypatybes (žr. 2018 m. gegužės 31 d. Sprendimo *Groningen Seaports ir kt. / Komisija*, T-160/16, nepaskelbtas Rink., EU:T:2018:317, 119 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

226 Šiuo atveju egzistuoja skirtumai, susiję, pirma, su įvairių procedūrų dėl valstybių narių mokesčių sistemų eigos etapu, ir, antra, mokesčių teisės aktais, taikytinais įvairių valstybių narių uostams. Tokie skirtumai gali būti objektyvios priežastys, pateisinančios tai, kad Komisija priėmė ginčijamą sprendimą ir nurodė, jog šiuo atveju Belgijos uostų neapmokestinimas turi būti panaikintas prieš jai užbaigiant tyrimus dėl uostų apmokestinimo visose Sąjungos valstybėse narėse (šiuo klausimu žr. 2018 m. gegužės 31 d. Sprendimo *Groningen Seaports ir kt. / Komisija*, T-160/16, nepaskelbtas Rink., EU:T:2018:317, 120–130 punktus).

227 Be to, pritarti ieškovių argumentams reikštų tai, kad Komisija turi laukti, kol užbaigs visus tyrimus dėl visų valstybių narių, kurios teikia pagalbą savo uostams, kad priimtų galutinius sprendimus ir nurodytų panaikinti šią pagalbą, kenkdama valstybėms narėms, neteikiančioms pagalbos savo uostams (šiuo klausimu žr. 2018 m. gegužės 31 d. Sprendimo *Groningen Seaports ir kt. / Komisija*, T-160/16, nepaskelbtas Rink., EU:T:2018:317, 132 punktą).

228 Galiausiai reikia konstatuoti, kad Belgijos Karalystės argumentai ieškovėms paremti turi būti suprantami taip, kaip nurodyta šio sprendimo 219–227 punktuose. Tačiau darant prielaidą, kad Belgijos Karalystės pateikti argumentai galėtų būti suprantami kaip grindžiami SESV 107 straipsnio 1 dalies pažeidimu, kiek tai susiję su konkurencijos iškraipymo ir poveikio valstybių narių tarpusavio prekybai sąvokomis, nes Sąjungoje nėra sąžiningos konkurencijos sąlygų, reikia pažymėti, kad, kaip nurodė Komisija, ieškovės nepateikė tokio ieškinio pagrindo, todėl tai yra naujas nepriimtinas pagrindas. Iš tiesų reikia priminti, kad nors pagal Teisingumo Teismo statuto 40 straipsnio ketvirtą pastraipą, taikomą procesui Bendrajame Teisme pagal minėto Statuto 53 straipsnio pirmą pastraipą, ir pagal Procedūros reglamento 142 straipsnio 3 dalį įstojančiam į bylą asmeniui nedraudžiama pateikti naujų arba kitokių argumentų, nei pateikė šalis, kurios reikalavimus jis palaiko, – priešingu atveju jam įstojant į bylą būtų tik pakartojami ieškinyje nurodyti argumentai – negalima sutikti, kad šios nuostatos

jam leidžia nurodant naujus ieškinio pagrindus pakeisti arba iškreipti ginčo dalyką, kuris buvo apibrėžtas ieškinyje (žr. 2006 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *SELEX Sistemi Integrati / Komisija*, T-155/04, EU:T:2006:387, 42 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

229 Vadinasi, taip pat reikia atmesti ketvirtąjį ieškinio pagrindą, taigi ir visą ieškinį.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

230 Pagal Procedūros reglamento 134 straipsnio 1 dalį iš pralaimėjusios šalies priteisiamos bylinėjimosi išlaidos, jei laimėjusi šalis to reikalavo.

231 Be to, pagal Procedūros reglamento 138 straipsnio 1 dalį įstojusios į bylą valstybės narės pačios padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

232 Kadangi ieškovės pralaimėjo bylą, jos turi padengti bylinėjimosi išlaidas pagal Komisijos reikalavimus, išskyrus patirtas Belgijos Karalystės, kuri turi padengti savo bylinėjimosi išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (šeštoji išplėstinė kolegija)

nusprendžia:

1. **Atmesti ieškinį.**

2. ***Havenbedrijf Antwerpen NV*** **ir** ***Maatschappij van de Brugse Zeehaven NV*** **padengia savo ir Europos Komisijos bylinėjimosi išlaidas**.

3. **Belgijos Karalystė padengia savo bylinėjimosi išlaidas.**

Berardis Labucka Spielmann

Csehi Spineanu-Matei

Paskelbtas 2019 m. rugsėjo 20 d. viešame teismo posėdyje Liuksemburge.

Parašai.

Turinys

Ginčo aplinkybės 2

Teisinis pagrindas 2

Administracinė procedūra ir ginčijamas sprendimas 5

Procesas ir šalių reikalavimai 7

Dėl teisės 8

Dėl pirmojo ieškinio pagrindo, grindžiamo SESV 107 ir 296 straipsnių pažeidimu dėl uosto administracijos kvalifikavimo kaip įmonės 8

Dėl antros dalies, grindžiamos tuo, kad Belgijos uostų veikla yra neekonominė 9

Dėl pirmos dalies, grindžiamos tuo, kad nėra rinkos, kurioje uosto administracija teikia savo paslaugas 15

Dėl antrojo ir trečiojo ieškinio pagrindų, iš esmės grindžiamų atrankumo kriterijaus pažeidimu 17

Komisijos atliktos priemonės atrankumo analizės ginčijamame sprendime santrauka 17

Reikšmingos jurisprudencijos priminimas 19

Dėl nagrinėjamos priemonės atrankumo tuo atveju, jeigu CIR 180 straipsnio 2 dalis yra nuostata, leidžianti nukrypti nuo atskaitos sistemos 21

– Dėl kaltinimo, susijusio su klaidingu atskaitos sistemos nustatymu 21

– Dėl kaltinimo, grindžiamo tuo, kad uostų ir PM apmokestinamų subjektų padėtis nėra panaši .. 25

Dėl priemonės atrankumo tuo atveju, jeigu CIR 180 straipsnio 2 dalis formaliai nėra nuo atskaitos sistemos nukrypti leidžianti nuostata 29

Dėl kaltinimo, grindžiamo pateisinimu mokesčių sistemos pobūdžiu ar logika 30

Dėl ketvirtojo ieškinio pagrindo, pateikto jeigu nebūtų pritarta pirma nurodytiems pagrindams, grindžiamo prašymu nustatyti pereinamąjį laikotarpį 32

Dėl bylinėjimosi išlaidų 34